

6

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හා රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු

6.1 සමස්ත තීර්ක්ෂණ

රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය ළඟා කර ගැනීම සඳහා වන රජයේ ප්‍රතිපත්තිය 2014 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර රජයේ ආදායම් සහ රජයේ වියදම් සම්බන්ධයෙන් වන ගැටළු නිරාකරණය කරමින් ආර්ථික වර්ධනය සඳහා සහය වීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය සැලකීමේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම අඩු වීම මෑත කාලයේ දී විශේෂ අවධානයට යොමු වූ කරුණක් විය. ඒ අනුව, බදු ක්‍රමය සරල කිරීම, බදු පදනම පුළුල් කිරීම, බදු නිදහස් කිරීම් හා බදු සහන තාර්කිකරණය කිරීම සහ බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා යොමු වූ බදු ප්‍රතිසංස්කරණ 2014 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. වියදම් අංශය සලකා බලන කල, පුනරාවර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් කළමනාකරණය කාර්යක්ෂම කිරීම දිරිමත් කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාමාර්ග රැසක් හඳුන්වා දෙන ලදී. තවද, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් මගින් රජයේ අයවැය මත ඇති බර අවම කිරීම සඳහා ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාමාර්ග රැසක් හඳුන්වා දෙන ලදී. 2014 වසර සඳහා වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ වාර්තාවේ දක්වා ඇති 2014-2017 කාලය සඳහා වූ මැදි කාලීන සාර්ව රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවට අනුකූලව සකස් කරන ලද 2014 වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඉලක්කයන් අනුව, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අයවැය හිඟය 2013 වසරේ පැවති සියයට 5.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 5.2 දක්වා අඩු කිරීමට සහ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මධ්‍යම රජයේ ණය 2013 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 78.3 ට සාපේක්ෂව 2014 වසර අවසානයේදී

සියයට 74.3 ක මට්ටමේ පවත්වාගෙන යෑමට රජය අපේක්ෂා කරන ලදී.

කෙසේ වුවද, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය රාජ්‍ය මූල්‍ය ඇස්තමේන්තුවලින් සැලකිය යුතු ලෙස විතැන් වූ අතර, පසුගිය වසර කිහිපය තුළ පැවති සමස්ත අයවැය හිඟය අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව වෙනස් වෙමින් අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2014 වසරේ දී සියයට 6.0 දක්වා ඉහළ ගියේය. බදු ආදායම අඩු වීම හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම අඩු වීම අයවැය හිඟය වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු විය. මේ අතර, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පුනරාවර්තන වියදම පසුගිය වසරේ දී අඩු වූ අතර, අයහපත් කාලගුණ තත්ත්වයන් නිසා බලාපොරොත්තු නොවූ වියදම් දැරීමට සිදු වූවත් රජයේ පොලී වියදම අඩු වීම මෙම අඩු වීමට හේතු විය. ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම මෙන්ම රාජ්‍ය ආයෝජන ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අඩු වූ අතර, රජයේ ආදායම අඩු වීමට සමගාමීව රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන තාර්කිකරණය කිරීම මේ සඳහා හේතු විය. අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ දී බැංකු නොවන අංශයෙන් මූල්‍යනය වසර තුළ දී සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් ණය 2014 වසර සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ අගය ඉක්මවා ගිය නමුත් එය 2013 වසරේ දී වාර්තා කළ ණය ගැනීම් වලට වඩා අඩු අගයකි. කෙසේ වුව ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මධ්‍යම රජයේ ණය අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව තවදුරටත් පවත්වා ගනිමින් එය 2014 වසර අවසානය වනවිට සියයට 75.5 දක්වා අඩු විය.

6.2 රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දිශාව හා ක්‍රියාමාර්ග

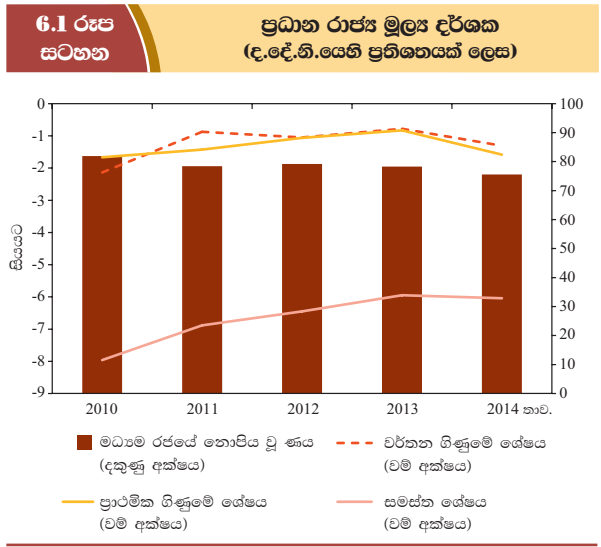
2014 වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.2 දක්වා හා රාජ්‍ය ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 74.3 දක්වා අඩු කිරීමට මෙන්ම ආර්ථික වර්ධනය සඳහා සහාය වීම කෙරෙහි ද යොමු විය. ඒ අනුව, 2014 වසර සඳහා වූ අයවැය මගින් ආදායම ඉහළ නැංවීම සහ පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ග කුලීන් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස වර්තන ගිණුමේ සියයට 1.1 ක අතිරික්තයක් සහ ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය පෙර වසරේ මෙන්ම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 0.8 ක මට්ටමේ පවත්වා ගෙන යෑමට අපේක්ෂා කෙරුණි. කෙසේ වුවද, ආර්ථික වර්ධනයට සහාය වීම සඳහා රාජ්‍ය ආයෝජන 2013 වසරේ දී පැවති ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.5 සිට සියයට 6.7 දක්වා ඉහළ නැංවීමට අපේක්ෂා කෙරුණි.

රාජ්‍ය ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව මෑත කාලයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සැලකිල්ලට භාජනය වූ ප්‍රධාන කරුණක් වූ බැවින් බදු ක්‍රමය විධිමත් කිරීම සිදු කරන අතරම බදු නිදහස් කිරීම් හා බදු සහන වඩාත් තාර්කිකරණය කිරීම සඳහා 2014 වසර කුළ දී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, සෘජු බදු ආදායම මෙන්ම වක්‍ර බදු ආදායම ද ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන ලදී. සෘජු බදු අංශය සලකා බැලීමේ දී, පහළ බදු පද්ධතියක් හඳුන්වා දීම මගින් සංස්ථාපිත සහ පුද්ගල ආදායම් බදු ව්‍යුහය තවදුරටත් ඒකාග්‍ර කරන අතරම බදු පදනම ද වර්ධනය කරන ලදී. වක්‍ර බදු අංශය සලකා බැලීමේ දී, එකතු කළ අගය මත බදු හා ජාතිය

ගොඩනැගීමේ බදු පදනම පුළුල් කරන ලදී. තවද, පවතින බදු ව්‍යුහය සරල කිරීම මගින් බදු ක්‍රමයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් අනුගමනය කරන ලදී. මෙම සරල කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස බදු ගණනාවකින් සමන්විතව ඇතට පවත්නා බදු ව්‍යුහය, විශේෂයෙන්ම ආනයන මත බදු ව්‍යුහය, ඇතැම් භාණ්ඩ සඳහා තනි බද්දක් සේ සංශෝධනය කරන ලදී. මේ අතර, බදු රැස් කිරීමේ ආයතනවල බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ද අවධානය යොමු කරන ලදී.

සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායයන් සඳහා වූ ආදායම් බදු ව්‍යුහය තවදුරටත් විධිමත් කරන අතරම වෘත්තිකයන් සඳහා ද විවිධ බදු සහන සලසන ලදී. ඒ අනුව, විවිධ අංශවලට අදාළ සංස්ථාපිත ආදායම් බදු අනුපාතවල සමානාත්මතාව පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා රුපියල් මිලියන 500 නොඉක්මවන වාර්ෂික පිරිවැටුමක් ඇති ව්‍යාපාර කටයුතු මත සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශය සඳහා අදාළ ආදායම් බදු අනුපාතය සියයට 10 සිට සියයට 12 දක්වා වැඩි කරන ලදී. තවද, නාවික කර්මාන්තයේ කුසලතා සංවර්ධනය සඳහා පුහුණුව සපයනු ලබන නැව් මෙහෙයවන්නන් හෝ විදේශ නෞකාවල නාවික නියෝජිතවරුන් විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දෙන් සියයට 10 ක් අඩු කිරීමට අවසර ලබා දෙන ලදී. වෘත්තීමය සේවා මගින් ලබන ලාභ සහ ආදායම් මත වූ උපරිම ආදායම් බදු අනුපාතය සියයට 24 සිට සියයට 16 දක්වා අඩු කරන ලදී. තවද, වෘත්තිකයන් සඳහා බද්ද නිවාස සංකීර්ණ ඉදිකිරීමට බැංකු විසින් ලබා දෙනු ලබන ණය සඳහා වන පොලිය මත ගෙවිය යුතු බද්ද අදාළ ආදායම් බද්දෙන් අඩකට සීමා කරන ලදී. මීට අමතරව, ගෝලීය පාරිභෝගිකයන්ට එකතු කළ අගයන්ගෙන් යුතු වෘත්තීමය සේවාවන් සැපයීම දිරිගැන්වීම සඳහා වෘත්තිකයන් විසින් පිරිවැටුණු ලබන සංස්ථාපිත ආයතනයන් මගින් සපයනු ලබන සේවාවන්ට අදාළ වන සංස්ථාපිත බද්ද අවුරුදු 5 ක කාලසීමාවක් සඳහා සියයට 50 කින් අඩු කරන ලදී.

එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, බදු ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පදනම තවදුරටත් පුළුල් කරන ලදී. තොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම එකතු කළ අගය මත බද්දට යටත් කිරීම සඳහා අදාළ කාර්තුමය පිරිවැටුම රුපියල් මිලියන 500 සිට රුපියල් මිලියන 250 දක්වා අඩු කරන ලද අතර, එකතු කළ අගය මත බදු නිදහස් ප්‍රමාණය මුළු සැපයුම්වල වටිනාකමින් සියයට 25 කට සීමා කරන ලදී. මීට අමතරව, බැංකු සහ මූල්‍ය

ආයතන සඳහා ලබාදී තිබූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු නිදහස ඉවත් කිරීම ද බදු පදනම පුළුල් වීමට හේතු විය. තවද, විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්දට යටත් භාණ්ඩ සඳහා ලබා දී තිබූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු නිදහස ශ්‍රී ලංකා රේගුව තුළ දී බදු ගෙවන භාණ්ඩ සඳහා පමණක් සීමා කරන ලද අතර, එමනිසා භාණ්ඩ දේශීයව සැපයුම් කරන අවස්ථාවේ දී ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ගෙවිය යුතු වන අතර, එය බදු පදනම පුළුල් කිරීමට හේතු විය. තවද, ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථානගත කරන ලද ජාත්‍යන්තර ජාලයක් ඇති ආයතනවල ප්‍රධාන කාර්යාල හෝ ප්‍රාදේශීය කාර්යාල වෙත විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ලැබීම් තවදුරටත් දිරිමත් කිරීම පිණිස එම විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ලැබීම් එකතු කළ අගය මත බද්දෙන් සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී.

බදු ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා රථවාහන, සීගරටි සහ මධ්‍යසාර ආනයනය කරන අවස්ථාවේ දී අය කරන ලද බදු ගණනාවක් ඉවත් කර තනි බද්දක් හඳුන්වා දෙමින් මෙම භාණ්ඩ සඳහා වන බදු ව්‍යුහය සරල කරන ලදී. ඒ අනුව, රථ වාහන ආනයනය කිරීමේ දී පැවති තීරු බද්ද, වරාය හා ගුවන් නොටුපළ සංවර්ධන බද්ද, සෙස් බද්ද, එකතු කළ අගය මත බද්ද හා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද වෙනුවට තනි බද්දක් ලෙස නිෂ්පාදන (විශේෂ විධිවිධාන) බද්ද ඉහළ අනුපාතිකයකින් පනවන ලදී. තවද, සීගරටි ආනයනය සහ නිෂ්පාදනය කිරීමේ දී පැවති එකතු කළ අගය මත බද්ද හා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද වෙනුවට ඉහළ අනුපාතිකයක් යටතේ නිෂ්පාදන බද්ද පනවන ලදී. මීට අමතරව, මධ්‍යසාර නිෂ්පාදනය කරන අවස්ථාවේ පැවති එකතු කළ අගය මත බද්ද හා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද වෙනුවට සුරා බද්ද පනවන ලද අතර, මධ්‍යසාර ආනයනය කරන අවස්ථාවේ පැවති එකතු කළ අගය මත බද්ද සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද වෙනුවට තීරු බද්ද හා සෙස් බද්ද පනවන ලදී.

දේශීය කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩ නිෂ්පාදකයන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා මෙන්ම දේශීය වෙළඳපොළ තුළ භාණ්ඩ මිල විචලනයන් ද අවම කිරීම සඳහා විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද වසර පුරා වරින්වර සංශෝධනය කරන ලදී. ඒ අනුව, අර්තාපල්, බොම්බයි එෂුන්, සහල්, මුං ඇට, පරිප්පු සහ මෑ-වර්ගයේ ඇට ඇතුළුව විවිධ ආනයනික භාණ්ඩ සඳහා වන විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද එම භාණ්ඩවල දේශීය වෙළඳපොළ සැපයුම් තත්ත්වයන් මත පදනම්ව අවස්ථා ගණනාවක දී සංශෝධනය කරන ලදී. දේශීය වෙළඳපොළේ සැපයුම් හිඟය මගහරවා ගැනීම සඳහා ආනයන ටෙන්ඩර්වලින් කිරීම පිණිස සහල් ආනයනයේ දී පැවති කිලෝවකට රුපියල් 20 ක් වූ තීරු බද්ද, සියයට 12 ක් වූ එකතු කළ අගය මත බද්ද, සියයට 2 ක් වූ ජාතිය

6.1 සංඛ්‍යා සටහන රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ සම්පිණ්ඩනය

ශීර්ෂය	2013	2014		2015
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	
රුපියල් මිලියන				
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	1,153,306	1,469,493	1,204,621	1,534,700
මුළු ආදායම	1,137,447	1,437,493	1,195,206	1,504,700
බදු ආදායම (අ)	1,005,895	1,274,600	1,050,362	1,337,000
බදු නොවන ආදායම	131,552	162,893	144,844	167,700
ප්‍රදාන	15,859	32,000	9,415	30,000
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම්				
අඩුකළ පසු ණය දීම්	1,669,396	1,985,619	1,795,865	2,034,076
පුනරාවර්තන	1,205,180	1,328,283	1,322,898	1,552,035
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම්	464,216	657,336	472,967	482,041
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	481,203	668,465	486,610	492,341
වර්තන ශිඤ්ඤම් අතිරික්තය (+)/හිඟය (-)	-67,733	109,210	-127,692	-47,335
ප්‍රාථමික ශිඤ්ඤම් අතිරික්තය (+)/හිඟය (-)	-72,083	-75,091	-154,849	-74,346
සමස්ත අයවැය අතිරික්තය (+)/හිඟය (-)	-516,090	-516,126	-591,244	-499,376
මූල්‍යනය	516,090	516,126	591,244	499,376
විදේශීය මූල්‍යනය (ආ)	123,700	286,850	212,523	291,376
දේශීය මූල්‍යනය (ඇ)	392,390	229,276	378,721	208,000
වෙළඳපොළ ණය ගැනීම්	379,390	229,276	392,084	208,000
බැංකු නොවන	82,414	129,276	265,155	138,000
බැංකු	296,977	100,000	126,929	70,000
මූල්‍ය අධිකාරිය	-164,836	ලැ.නො.	35,665	ලැ.නො.
වාණිජ බැංකු	461,813	ලැ.නො.	91,264	ලැ.නො.
වෙළඳපොළ නොවන ණය ගැනීම්	13,000	-	-13,363	-
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස				
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	13.3	14.8	12.3	13.6
මුළු ආදායම	13.1	14.5	12.2	13.3
බදු ආදායම (අ)	11.6	12.8	10.7	11.8
බදු නොවන ආදායම	1.5	1.6	1.5	1.5
ප්‍රදාන	0.2	0.3	0.1	0.3
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම්				
අඩුකළ පසු ණය දීම්	19.2	20.0	18.3	18.0
පුනරාවර්තන	13.9	13.4	13.5	13.7
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම්	5.4	6.6	4.8	4.3
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	5.5	6.7	5.0	4.3
වර්තන ශිඤ්ඤම් අතිරික්තය (+)/හිඟය (-)	-0.8	1.1	-1.3	-0.4
ප්‍රාථමික ශිඤ්ඤම් අතිරික්තය (+)/හිඟය (-)	-0.8	-0.8	-1.6	-0.7
සමස්ත අයවැය අතිරික්තය (+)/හිඟය (-)	-5.9	-5.2	-6.0	-4.4
මූල්‍යනය	5.9	5.2	6.0	4.4
විදේශීය මූල්‍යනය (ආ)	1.4	2.9	2.1	2.6
දේශීය මූල්‍යනය (ඇ)	4.5	2.3	3.9	1.8
වෙළඳපොළ ණය ගැනීම්	4.4	2.3	4.0	1.8
බැංකු නොවන	1.0	1.3	2.7	1.2
බැංකු	3.4	1.0	1.3	0.6
මූල්‍ය අධිකාරිය	-1.9	ලැ.නො.	0.4	ලැ.නො.
වාණිජ බැංකු	5.3	ලැ.නො.	0.9	ලැ.නො.
වෙළඳපොළ නොවන ණය ගැනීම්	0.1	-	-0.1	-

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය

(අ) විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රදානය කළ එකතු කළ අගය මත බදු නිදහස් කිරීම සහ රාජ්‍ය සේවකයන්හට රථ වාහන ආනයනයේදී ලබා දුන් බදු සහනද මෙයට ඇතුළත් වේ.
 (ආ) විදේශීය ආයෝජකයින්, විදේශගත ශ්‍රී ලාංකික ශ්‍රමිකයන් සහ විදේශයන්හි වෙසෙන ශ්‍රී ලාංකිකයින් වෙත නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඇතුළත් ය.
 (ඇ) 2014 වසරේ දී රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා ලබා ගන්නා ලද රුපියල් බිලියන 68.7ක අරමුදල් ඇතුළත් නොවේ.

ගොඩනැගීමේ බද්ද සහ සියයට 5 ක් වූ වරාය හා ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්ද වෙනුවට කිලෝවකට රුපියල් 5 ක් ලෙස අඩු අනුපාතයක් යටතේ 2014 අප්‍රේල් මාසයේ දී විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද පනවන ලදී. මීට අමතරව, ආනයනය කරනු ලබන භාණ්ඩ මත වන බදු ව්‍යුහය තවදුරටත් සරල කිරීමේ අරමුණින් බඩ ඉරිඟු හා ඉඳල් ඉරිඟු ඇට සඳහා පැවති එකතු කළ අගය මත බද්ද, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද, වරාය හා ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්ද, තීරු බද්ද සහ සෙස් බද්ද ඉවත් කර ඒ වෙනුවට විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද පනවන ලදී.

බදු පරිපාලනය වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහි 2014 වසර තුළ දී අඛණ්ඩව අවධානය යොමු කරන ලදී. දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය (RAMIS) හා සමගාමීව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ බාහිර සම්බන්ධිත ආයතන සමඟ බදු ගෙවන්නන් සම්බන්ධ කිරීමට බදු ගෙවන්නන් සඳහා විශේෂිත හඳුනා ගැනීමේ අංකයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් ද අපනයනකරුවන්හට කාර්යක්ෂම සේවයක් ලබාදීමේ අරමුණින් යුතුව පැය විසිහතර පුරාම සම්පූර්ණයෙන් ස්වයංක්‍රීයව මෙහෙයවනු ලබන අපනයන ලේඛන ක්‍රියාවලියක් හඳුන්වා දෙන ලදී. මීට අමතරව, අපනයනකරුවන් සහ ආනයනකරුවන්ගේ බදු අනුකූලතාව අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් අවදානම් කළමනාකරණ ඒකකයක් ද ස්ථාපනය කරන ලදී. 'ඒකාබද්ධ භාණ්ඩාගාර තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතිය' (ITMIS) හඳුන්වා දීමට මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය විසින් අඛණ්ඩව කටයුතු සම්පාදනය කරන ලද අතර එමගින් ආදායම් කළමනාකරණය, මුදල් සැලසුම් සැකසීම, වාර්ෂික අයවැය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ වියදම් පාලනය හා එහි වගකිව යුතු බව සහතික කිරීම ආදී කටයුතු ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් යටතේ සිදු කිරීමට හැකි වනු ඇත.

වියදම් අංශය සලකා බැලීමේ දී, 2014 වසරේ දී පුනරාවර්තන හා ප්‍රාග්ධන වියදම් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 1/2014 අනුව, 2014 අයවැය ප්‍රතිපාදන සීමාවන්ට අනුගතව පුනරාවර්තන හා ප්‍රාග්ධන වියදම් සිදු කරන ලෙස සියලු වියදම් දරන ආයතනවලට අවධාරණය කරන ලද අතර, අතිකාල දීමනා, ඉන්ධන, විදුලිය, ජලය, ප්‍රවාහනය සහ විදේශ ගමන් යන වියදම් කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව, අතිකාල දීමනා ගෙවීම් විශේෂ සහ අත්‍යවශ්‍ය අවස්ථාවලට පමණක් සීමා කිරීමටත් අයවැය ප්‍රතිපාදන තුළ කළමනාකරණය කර ගැනීමටත් අපේක්ෂා කරන ලදී. ඉන්ධන, විදුලිය සහ ජල බිල්පත්

නියමිත වේලාවට ගෙවීමට ද අපේක්ෂා කරන ලදී. ඉන්ධන වියදම් දීමනාව ගණනය කිරීම සහ රාජකාරී ගමන් සඳහා වාහන භාවිතය ආදිය සඳහා නිර්ණායකයක් ඇතුළත් කරමින් රජයේ සේවකයන්ගේ ඉන්ධන වියදම් දීමනාව මනාව කළමනාකරණය කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශයන් කිහිපයක් නිකුත් කරන ලදී.

2014 වසර සඳහා වූ අයවැයෙන් රජයේ සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වෙනත් සහ විශ්‍රාමික දීමනා ඉහළ දමන ලදී. රජයේ සේවකයන් හට ලබාදෙන ජීවන වියදම් දීමනාව 2014 වසරේ ජනවාරි මස සිට මසකට රුපියල් 7,800 දක්වා රුපියල් 1,200 කින් වැඩි කරන ලදී. මේ අතර, විශ්‍රාමිකයන්හට ලබාදෙන ජීවන වියදම් දීමනාව 2006 වසරට පෙර විශ්‍රාම ගිය විශ්‍රාමිකයන් සඳහා මසකට රුපියල් 3,675 ක් දක්වා රුපියල් 500 කින් ද, අනෙකුත් විශ්‍රාමිකයන් සඳහා මසකට රුපියල් 3,525 ක් දක්වා රුපියල් 350 කින් ද වැඩි කරන ලදී. කළමනාකරණ සේවා වකුලේඛ අංක 2/2014 අනුව, රාජ්‍ය සේවයේ සුදුසුකම්ලත් නිලධාරීන් සඳහා ගෙවනු ලබන පර්යේෂණ දීමනාව 2014 ජනවාරි මස 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මූලික වැටුපෙන් සියයට 25 සිට සියයට 35 දක්වා වැඩිකරන ලදී.

රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන දැනට ක්‍රියාත්මක වන මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති කඩිනම් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අනුව, අධිවේගී මාර්ග හා මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිවල අඛණ්ඩව ආයෝජනය කරමින් ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය අවධානය යොමු කරන ලදී. මීට අමතරව, ප්‍රාදේශීය සහ ජාතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා රජය විසින් ආයෝජන සිදු කරන ලද අතර, ඒවා විදුලිබල හා බලශක්ති, වරාය, ගුවන් තොටුපළ සහ ජල සම්පාදන ආදී ව්‍යාපෘති කෙරෙහි යොමු විය. සමාජීය යටිතල පහසුකම් සලකා බැලීමේ දී, ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට සහාය වීම සඳහා සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයන්හි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වසර තුළ දී කඩිනම් කරන ලදී. ග්‍රාමීය මාර්ග, ජල සම්පාදන සහ වාරිමාර්ග පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා වැඩි අවධානයක් සහිතව ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩසටහන් ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

'දිවි නැගුම' සංවර්ධන වැඩසටහන, ගෞරවිත කර්මාන්ත සංවර්ධන වැඩසටහන හා ගෙවතු මට්ටමේ කිරි ගොවිපළ කටයුතු දිරිගැන්වීම වැනි ජීවනෝපාය සංවර්ධනය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා මෙන්ම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ද රජය අඛණ්ඩව සම්පත් යොදවන ලදී. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කිරි ගොවිපොළවල් ප්‍රවර්ධනය

කිරීම උදෙසා ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුතු එළඳෙනුත් ආනයනය වෙනුවෙන් අරමුදල් වෙන් කරන ලදී. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදන අංශයට සහාය දැක්වීමට සහ කිරි ගොවිපොළ, කිරි එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන, උපකරණ හා සත්ව ආහාර නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අඩු පොලී අනුපාතික යටතේ විශේෂ ණය යෝජනා ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. කාරක ප්‍රාග්ධන සහාය සැපයීම සඳහා ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකු හරහා සුරැකුම් අවශ්‍ය නොවන කාන්තා ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසාය ණය ඇප ආවරණ යෝජනා ක්‍රමයක් (ලිය ඉසුර) හඳුන්වා දෙන ලදී.

2014 වසරේ දී, රජය සතු ප්‍රධාන වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගේ ශේෂපත්‍ර ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, එම ආයතන මගින් මධ්‍යම රජයේ අයවැය කෙරෙහි ඇති පීඩනය අවම කිරීමට ඉන් අපේක්ෂා කරන ලදී. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගේ ශේෂපත්‍ර ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ ප්‍රධානතම ක්‍රියාමාර්ග වූයේ අමතර ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම, නොපිය වූ ණය රජයේ කොටස් හිමිකම් බවට පත් කිරීම, නොපිය වූ දිගුකාලීන ණය පියවීම සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි අක්‍රීය ආයෝජන ප්‍රතිමිලදී ගැනීමය. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා භාණ්ඩාගාරය විසින් ප්‍රදානය කරන ලද ණය රජයේ කොටස් හිමිකම් බවට පත්කරන ලදී. තවද, පෙර වසරවල සිදු වූ ණය පියවා ගැනීම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට සහ ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට පිරිවැය පිළිබිඹු මිලකරණ ප්‍රතිපත්තීන් ද හඳුන්වා දෙන ලදී. රජය විසින් ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම හා මිහින් ලංකා සමාගම සඳහා නව ප්‍රාග්ධනය යොදවන ලදී. මේ අතර, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම ගුවන් යානා ප්‍රමාණය වැඩිකර ගැනීමේ අරමුණින් වසරකට සියයට 5.30 ක ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ අවුරුදු 5 ක කල්පිරීමේ කාලයකින් යුතු එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 175 ක ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කරයක් නිකුත් කරන ලද අතර, 2014 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව ප්‍රධාන වශයෙන් රාජ්‍ය අංශය සතු ආයතන සහ රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපෘති සඳහා ණය දීම සඳහා වසරකට සියයට 5.15 ක ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ වසර 5 ක කල්පිරීමේ කාලයකින් යුතු එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 250 ක ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කරයක් නිකුත් කරන ලදී.

රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය යොමු වූයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අවශ්‍යතාවයන් සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් අවම පිරිවැයක් සහ අවම අවදානමක් සහිතව සම්පාදනය කිරීම සඳහාය. ප්‍රශස්ත ආකාරයෙන් දේශීය සහ විදේශීය ණය සංකලනයක් පවත්වා ගෙන යෑම

සඳහා ද විශාල ණය ප්‍රමාණයක් එකවර පරිණත වීමේ ගැටලුව අවම කර ගැනීම සඳහා ද අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, ණය ප්‍රතිමූල්‍යනය කිරීමේ අවදානම අවම කිරීම සඳහාත් දේශීය ණය කළඹෙහි සාමාන්‍ය කල්පිරීමේ කාලය ඉහළ නැංවීම සඳහාත් කල්පිරෙන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙනුවට මැදි හා දිගුකාලීන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී. රුපියල් බිලියන 82.5 ක වටිනාකමකින් යුත් අවුරුදු 30 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර 2014 වසරේ දී නිකුත් කරන ලදී. පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක පැවතීම, උද්ධමනය ස්ථාවර පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ මූල්‍ය වෙළඳපොළේ අධික ද්‍රවශීලතාවයක් පැවතීම මෙම දිගුකාලීන බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමට පහසුවක් විය.

2014 වසරේ දී, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව තුළින් රජය එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.5 ක් රැස්කර ගන්නා ලදී. 2014 වසර සඳහා අනුමත ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර වැඩසටහන යටතේ වසරකට සියයට 6 ක ඵලදා අනුපාතිකයක් සහ වසර 5 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිත එ.ජ. ඩොලර් බිලියනයක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවක් 2014 ජනවාරි මාසයේ දී රජය විසින් සිදු කරන ලද අතර එය පසුගිය වසර පහේ දී සිදු කළ නිකුතුවට වඩා පහළ ඵලදා අනුපාතිකයකි. ඉන් අනතුරුව, වසරකට 5.125 ක ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ 2014 අප්‍රේල් මාසයේ දී ඉතිරි එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500 නිකුත් කරන ලදී. මෙය ශ්‍රී ලංකාව විසින් මේ දක්වා අන්තර්ජාතික මූල්‍ය වෙළඳපොළෙහි සිදුකරන ලද ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමේ සඳහා වන අඩුම ඵලදා අනුපාතිකයයි.

2014 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට පවතින ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම තහවුරු කරන ලදී. මුඩ්ස් (Moody's) ආයෝජන සේවාව ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම 'B1' සහ ඉදිරි දැක්ම 'ස්ථාවර' ලෙස තහවුරු කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දුර්වල රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයක් පැවතිය ද, අනෙකුත් රටවලට සාපේක්ෂව මෙරට ඉහළ මෙන්ම අවම විචලනයක් ඇති මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි වර්ධනය හා මානව සංවර්ධනය නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් අනතුරුව ෆිච් (Fitch) ආයතනය ද, දැනට පවතින ශ්‍රේණිගත කිරීම 'BB' හා ඉදිරි දැක්ම 'ස්ථාවර' ලෙස තහවුරු කරන ලදී. එමෙන්ම, ස්ටැන්ඩර්ඩ් සහ පුරවස් (Standard & Poor's) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය 'B+' වන දිගුකාලීන සහ 'B' වන කෙටිකාලීන ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම තහවුරු කළ අතර, මේ සඳහා ආදායම

සාපේක්ෂව අවම මට්ටමක පැවතීම, විදේශීය අංශයේ ද්‍රවශීලතාවය සාමාන්‍යයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ රාජ්‍ය ණය හා පොලී ගෙවීම් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හේතු විය.

මේ අතර, 2015 අයවැය මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යෑමට සැලසුම් කර ඇත. 2014 නොවැම්බර් මස දී පාර්ලිමේන්තුව මගින් අනුමත කරන ලද 2015 වසර සඳහා වන අයවැයෙහි අරමුණ වූයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑමයි. ඒ අනුව, බදු ක්‍රමය සරල කිරීම හා බදු පදනම පුළුල් කිරීම මගින් රජයේ ආදායම වැඩිකර ගැනීමට ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග රැසක් යෝජනා කරන ලද අතර රාජ්‍ය වියදම් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට ද අපේක්ෂා කරන ලදී. රටේ මැදිකාලීන ආර්ථික වර්ධනයට සහය වීම පිණිස ඉහළ රාජ්‍ය ආයෝජනයක් පවත්වා ගෙන යෑමට ද අපේක්ෂා කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව, 2015 ජනවාරි මස පැවති ජනාධිපතිවරණයෙන් පසුව නව රජය විසින් 2015 ජනවාරි 29 දින 2015 වසර සඳහා අතුරු අයවැයක් ඉදිරිපත් කළ අතර, මෙම අතුරු අයවැය ජීවන වියදම අඩු කිරීමට හා ආදායම් බෙදී යෑමේ විෂමතාවය අඩු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග රැසක් හඳුන්වා දීම සඳහා මෙන්ම රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව ඉදිරිපත් කරන ලදී. බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම මගින් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සෘජු බදු ආදායම වැඩි කර ගැනීම සඳහා අතුරු අයවැය මගින් අවධානය යොමු කරන ලදී. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස බදු ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා ඉදිරි කාලයේ දී තවදුරටත් ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වා දීමට අපේක්ෂිතය. පුනරාවර්තන වියදම් තවදුරටත් තාර්කිකරණය කිරීම කෙරෙහි ද අතුරු අයවැය මගින් අවධානය යොමු කරන ලද අතර ආර්ථික කටයුතු සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බැවින් රාජ්‍ය ආයෝජන අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකිවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව, සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසර සඳහා වූ මුල් අයවැයෙන් අපේක්ෂිත සියයට 4.6 හා සැසඳීමේ දී අතුරු අයවැය යටතේ සියයට 4.4 දක්වා තවදුරටත් අඩු කිරීමට ඉලක්ක කර ඇත.

ඉදිරි කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු සිදු කිරීමේ දී අභියෝග රැසකට මුහුණ දීමට සිදුවනු ඇත. රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙන යෑමට බාධාවක් වන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම අඩුවීමේ ප්‍රවණතාව කෙරෙහි

විශේෂ අවධානයක් යොමු කොට එය මඟහරවා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. තවද, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ මෙම ස්වභාවය රටේ සංවර්ධනයට ඉවහල් වන ප්‍රාග්ධන වියදම් පවත්වා ගෙන යෑමට අවශ්‍ය අරමුදල් ලබා දීමට දුෂ්කරතා ද ඇති කරයි. ඒ අනුව, රජයේ ආදායම වැඩි කිරීමට අනුක්‍රමික බදු ව්‍යුහයක් ඇති කිරීම සහ පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කරමින් රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් රාජ්‍ය අයවැය මත යැපීම අඩු කිරීමට කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

6.3 රජයේ අයවැය කටයුතු

ආදායම සහ ප්‍රදාන

ආදායම

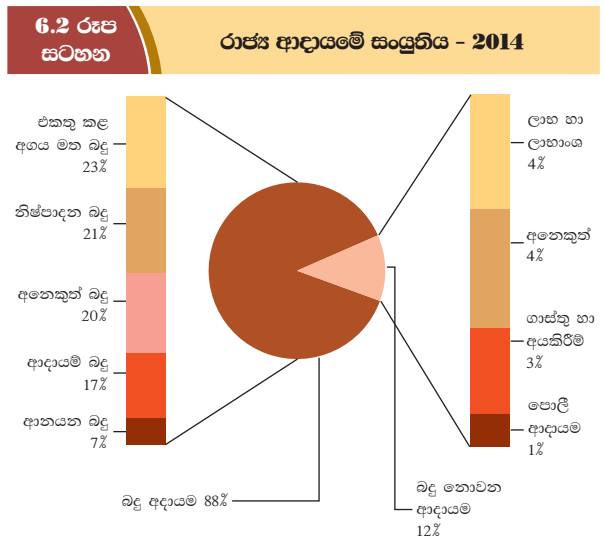
රජයේ මුළු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2014 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව අඩු වූ අතර බදු ආදායම් රැස්කිරීම දුර්වල මට්ටමක පැවතීම මෙම අඩු වීමට හේතු විය. ඒ අනුව, රජයේ මුළු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 13.1 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 12.2 දක්වා අඩු වූ අතර, බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 11.6 සිට සියයට 10.7 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. බදු නොවන ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ මෙන්ම සියයට 1.5 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි. කෙසේ වුව ද, මුළු ආදායම නාමික වශයෙන් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,137.4 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,195.2 දක්වා සියයට 5.1 කින් ඉහළ ගියේය. වතු බදු ආදායම ඉහළ යෑම මුළු ආදායමේ වැඩි වීමට හේතු වූ අතර, සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු, පුද්ගල ආදායම් බදු, රඳවා ගැනීමේ බදු සහ ආර්ථික සේවා ගාස්තු යනාදී සෘජු බදුවලින් ලද ආදායම පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව අඩු විය. බදු නොවන ආදායම නාමික වශයෙන් පෙර වසරේ දී සියයට 7.7 කින් අඩු වුව ද, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ හා ලාභාංශ පැවරුම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 144.8 දක්වා සියයට 10.1 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, 2014 වසරේ මුළු ආදායම 2014 වසර සඳහා වූ අයවැයෙන් අපේක්ෂිත රුපියල් බිලියන 1,437.5 ට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස බදු ආදායම අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පැවතෙමින් 2013 වසරේ පැවති සියයට 11.6 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 10.7 දක්වා තවදුරටත් අඩු විය. කෙසේ වුව ද, නාමික වශයෙන් බදු ආදායම 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,005.9

සිට රුපියල් බිලියන 1,050.4 දක්වා සියයට 4.4 කින් ඉහළ ගියේය. බදු ආදායමෙහි ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය වූ වක්‍ර බදු ආදායම මුළු බදු ආදායමින් සියයට 81.1 ක් වූ අතර, එය වසර තුළ දී සියයට 6.5 කින් වැඩි විය. ඒ අනුව, ආදායම් රැස්කිරීමේ ප්‍රධාන ප්‍රභවයන් වූ, දේශීය ආර්ථික කටයුතුවලින් හා ආනයන මත වූ එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම සහ මධ්‍යසාර, රථ වාහන හා ඛනිජතෙල් නිෂ්පාදන මත වූ නිෂ්පාදන බදු වැනි ප්‍රධාන වක්‍ර බදු ආදායම් මෙන්ම විදුලි සංදේශ බද්ද, වරාය හා ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්ද සහ සෙස් බදු ආදායම් ද 2014 වසරේ දී ඉහළ ගියේය. සෘජු බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙන්ම නාමික වශයෙන් ද අඩු වූ අතර, බදු ආදායම සඳහා දක්වන ලද දායකත්වය ද 2013 වසරේ පැවති සියයට 20.4 සිට සියයට 18.9 දක්වා අඩු විය. බදු ආදායම මුළු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ වාර්තා වූ සියයට 88.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 87.9 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය.

ආදායම් බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙන්ම නාමික වශයෙන් ද අඩු වූ අතර එයට හේතු වූයේ උපයන විට ගෙවීමේ බදු ආදායම හැර අනෙකුත් සියලුම ආදායම් බදු වර්ගවලින් ලද බදු ආදායම අඩු වීමය. ඒ අනුව, ආදායම් බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 2.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 2.0 දක්වා අඩු වූ අතර, එය නාමික වශයෙන් පෙර වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 205.7 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 198.1 දක්වා සියයට 3.7 කින් අඩු විය. උපයන විට ගෙවීමේ බදු ආදායම 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 18.6 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 22.3 දක්වා සියයට 20.1 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මේ සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු වූයේ

6.2 සංඛ්‍යා සටහන ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව රාජ්‍ය ආදායම

ශීර්ෂය	2013	2014		2015
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	නාවකාලික	අනුමත ඇස්තමේන්තු
රුපියල් මිලියන				
බදු ආදායම (අ)	1,005,895	1,274,600	1,050,362	1,337,000
ආදායම් බදු	205,666	283,318	198,115	310,600
එකතුකළ අගය මත බදු	250,757	303,232	275,350	296,000
නිෂ්පාදන බදු	250,700	266,333	256,691	343,435
ආනයන මත බදු	83,123	94,556	81,108	85,000
අනෙකුත් බදු	215,649	327,161	239,099	301,965
බදු නොවන ආදායම	131,552	162,893	144,844	167,700
මුළු ආදායම	1,137,447	1,437,493	1,195,206	1,504,700
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස				
බදු ආදායම (අ)	11.6	12.8	10.7	11.8
ආදායම් බදු	2.4	2.9	2.0	2.7
එකතුකළ අගය මත බදු	2.9	3.1	2.8	2.6
නිෂ්පාදන බදු	2.9	2.7	2.6	3.0
ආනයන මත බදු	1.0	1.0	0.8	0.8
අනෙකුත් බදු	2.5	3.3	2.4	2.7
බදු නොවන ආදායම	1.5	1.6	1.5	1.5
මුළු ආදායම	13.1	14.5	12.2	13.3

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය
 (අ) විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රදානය කළ එකතු කළ අගය මත බදු නිදහස් කිරීම් සහ රාජ්‍ය සේවකයන්හට රථ වාහන ආනයනයේදී ලබා දුන් බදු සහනද මෙයට ඇතුළත් වේ.

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විගණන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීම නිසා උපයන විට ගෙවීමේ බදු පදනම ඉහළ යෑම මෙන්ම වෘත්තීමය සේවා සහ අපනයන, ආනයන හා ඉදිකිරීම් අංශවල දායකත්වය ඉහළ යෑමයි. රඳවා ගැනීමේ බදු ආදායම සෘජු බදු ආදායමෙන් සියයට 35 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් සඳහා දායක වූ අතර, නාමික වශයෙන් එය රුපියල් බිලියන 69.6 ක් දක්වා සියයට 10.7 කින් අඩු වූ අතර, බදු ආදායම සඳහා එහි දායකත්වය 2013 වසරේ පැවති සියයට 7.7 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 6.6 දක්වා අඩු විය. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, දේශීය වෙළඳපොළේ පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු වීමයි. මීට අමතරව, ආර්ථික සේවා ගාස්තුවට යටත් ව්‍යාපාර සංඛ්‍යාව අඩු වීම හේතුවෙන් ආර්ථික සේවා ගාස්තුවෙන් ලද ආදායම 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 6.2 දක්වා සියයට 6.7 කින් අඩු විය. ආදායම් බදු ආදායම මුළු බදු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 20.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 18.9 දක්වා අඩු විය. තව ද, ආදායම් බදු ආදායම මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 18.1 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 16.6 දක්වා අඩු විය.

මුළු බදු ආදායම වෙත ඉහළම දායකත්වය සපයන එකතු කළ අගය මත බද්දෙන් ලැබුණු ආදායම 2014 වසරේ දී ඉහළ ගියේය. ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු

වූයේ තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම සඳහා බදු අයකිරීමේ පිරිවැටුම් සීමාව කාර්තුවකට මිලියන 500 සිට කාර්තුවකට මිලියන 250 දක්වා අඩු කිරීම හේතුවෙන් එකතු කළ අගය මත බදු පදනම පුළුල් වීමයි. ඒ අනුව, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම, පෙර වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 250.8 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 275.4 දක්වා සියයට 9.8 කින් ඉහළ ගිය අතර, නිෂ්පාදන හා මූල්‍ය සේවා අංශවල දායකත්වය ඉහළ යෑම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුවද, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 2.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 2.8 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. දේශීය ආර්ථික කටයුතුවලින් ලද එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2014 වසරේ දී සියයට 1.4 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණු අතර එය නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 140.1 දක්වා සියයට 12.6 කින් වර්ධනය විය. මීට අමතරව, රථ වාහන හා සිගරට් ආනයනයේ දී පනවා තිබූ එකතු කළ අගය මත බද්ද සහ තවත් බදු වර්ග කිහිපයක් ඉවත් කර ඒ වෙනුවට තනි නිෂ්පාදන බද්දක් (නිෂ්පාදන විශේෂ විධිවිධාන බද්ද හෝ සුරා බද්ද) පැන වුවද ආනයන මත වූ එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 135.3 දක්වා සියයට 7.1 කින් ඉහළ ගියේය. මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ දී සියයට 24.9 ක් වූ එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම 2014 වසරේ දී සියයට 26.2 දක්වා ඉහළ ගියේය.

නිෂ්පාදන බදු/සුරා බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 2.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 2.6 දක්වා අඩු වුව ද එය නාමික වශයෙන් 2013 වසර හා සැසඳීමේ දී රුපියල් බිලියන 250.7 සිට රුපියල් බිලියන 256.7 දක්වා සියයට 2.4 කින් ඉහළ ගියේය. සිගරට් සඳහා වූ නිෂ්පාදන බදු ආදායම සියයට 2.3 කින් අඩු වුව ද 2013 වසර හා සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී අනෙකුත් සියලුම නිෂ්පාදන බදුවලින් ලද ආදායම ඉහළ ගියේය. නිෂ්පාදන බදු සඳහා වැඩිම දායකත්වය සපයන රථ වාහනවලින් ලැබෙන නිෂ්පාදන බදු ආදායම ඉහළ ගිය අතර, වසර තුළ දී රථ වාහන ආනයනය සියයට 54 කින් ඉහළ යෑම ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. තව ද, සැර හා මෝල්ටි මධ්‍යසාර සඳහා වන නිෂ්පාදන බදු ඉහළ නැංවීම සහ මෝල්ටි මධ්‍යසාර නිෂ්පාදනය වසර තුළ දී සියයට 3.5 කින් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් මධ්‍යසාරවලින් ලද සුරා බදු ආදායම නාමික වශයෙන් සියයට 4.7 කින් ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසර හා සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී බනිජතෙල් නිෂ්පාදන ආනයනය සියයට 6.7 කින් ඉහළ යෑම බනිජතෙල් නිෂ්පාදන මත වූ

නිෂ්පාදන බදු ආදායම ඉහළ යෑමට විශාල වශයෙන් දායක විය. වසරේ අවසාන භාගයේ දී සිගරට් ආනයනය සහ නිෂ්පාදනය සඳහා වූ එකතු කළ අගය මත බද්ද සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද ඉවත් කර ඒ වෙනුවට ඉහළ අනුපාතිකයකින් යුතු නිෂ්පාදන බදු පැනවීම හමුවේ වුව ද සිගරට් මත වූ නිෂ්පාදන බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 58.6 සිට රුපියල් බිලියන 57.2 දක්වා සියයට 2.3 කින් අඩු විය. මේ සඳහා හේතු වූයේ සිගරට් අලෙවිය සියයට 11.5 කින් අඩු වීමයි. බදු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස නිෂ්පාදන/සුරා බදු ආදායම 2013 වසරේ දී සියයට 24.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 24.4 දක්වා අඩු විය.

ආනයන බදු ආදායම සහ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ දී පැවති සියයට 1.5 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 1.3 දක්වා අඩු විය. 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 83.1 ක් ලෙස වාර්තා වූ ආනයන බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 81.1 දක්වා සියයට 2.4 කින් අඩු වූ අතර, 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 46.7 ක් වූ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 47.9 දක්වා සියයට 2.7 කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. පාරිභෝගික හා අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනයෙහි ධනාත්මක වර්ධනය හමුවේ වුව ද, ආනයන බදු ආදායම අඩු වීමට හේතු වූයේ රථ වාහන මත පැවති ආනයන බදු (සහ අනෙකුත් බදු කිහිපයක්) වෙනුවට නිෂ්පාදන (විශේෂ විධිවිධාන) බද්ද පැනවීම සහ සහල්, තිරිඟු හා ඉඳල් ඉරිඟු ඇට (සෝගම්) සඳහා අදාළ වන ආනයන බදු ඇතුළුව අනෙකුත් සියලු බදු වෙනුවට විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද හඳුන්වා දීමයි. තවද, විවිධ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රදානය කළ බදු නිදහස් කිරීම් හා සහනදායී බදු අනුපාතික මෙන්ම ආනයනික භාණ්ඩ කිහිපයක් සඳහා ප්‍රදානය කරන ලද තීරු බදු අන්තර්ගත ද 2014 වසරේ දී ආනයන බදු ආදායම අඩු වීමට හේතු විය. බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ආනයන බදු ආදායම 2013 වසරේ පැවති සියයට 8.3 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 7.7 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු ආදායම 2014 වසරේ දී සියයට 0.5 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතිණ.

ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම නාමික වශයෙන් 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 44.6 දක්වා සියයට 8.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත වූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම ඉහළ යෑමයි. ඒ අනුව, දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත වූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 28.5 දක්වා

සියයට 12.9 කින් වැඩි වූ අතර, ආනයනික භාණ්ඩ හා සේවා මත වූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 16.1 දක්වා සියයට 2.5 කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද හා තවත් බදු කිහිපයක් වෙනුවට රථ වාහන මත නිෂ්පාදන බදු පැනවීම, සිගරට් ආනයනය මත නිෂ්පාදන බදු පැනවීම සහ සහල්, තිරිඟු හා ඉඳල් ඉරිඟු ඇට (සෝගම්) ආනයනය සඳහා විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු හඳුන්වා දීම වැනි තනි බදු හඳුන්වා දීම හමුවේ වුව ද ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම 2013 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 4.1 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 4.2 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. ඖෂධ සැකසුම් ආනයනය කරන අවස්ථාවේ දී ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද පැනවීම, මූල්‍ය සේවා සඳහා ලබා දී තිබූ බදු නිදහස් කිරීම ඉවත් කිරීම සහ හෝටල් හා ආපනශාලා සේවා අංශයේ වර්ධනය 2014 වසරේ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායමෙහි මෙම ඉහළ යෑමට දායක විය.

අනෙකුත් බදු වර්ගවලින් ලද ආදායම් 2014 වසර තුළ දී මිශ්‍ර ප්‍රතිඵල පෙන්වීය. 2013 වසරේ සියයට 12.3 කින් අඩු වූ වරාය හා ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බදු ආදායම 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 68.6 දක්වා සියයට 11.6 කින් වැඩි විය. සෙස් බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 38.7 දක්වා සියයට 7.2 කින් වැඩි විය. මධ්‍යසාර ආනයනයේ දී එකතු කළ අගය මත බද්ද හා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද වෙනුවට සෙස් බදු අය කිරීම සහ තෝරාගත් භාණ්ඩ කිහිපයක් සඳහා වන සෙස් බදු ඉහළ නැංවීම සෙස් බදු ආදායමෙහි මෙම වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුවද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සෙස් බදු ආදායම සියයට 0.4 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි. විදුලි සංදේශ බද්ද සියයට 20 සිට සියයට 25 දක්වා ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් විදුලි සංදේශ බදු ආදායම 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 31.4 දක්වා සියයට 28.3 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය.

බදු නොවන ආදායම, රුපියල් බිලියන 144.8 දක්වා සියයට 10.1 කින් වර්ධනය වූ අතර රජයේ මුළු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 11.6 සිට සියයට 12.1 දක්වා ඉහළ ගියේය. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ හා ලාභාංශ පැවරුම් සහ පොලී ආදායම හා කුලී ආදායම ඉහළ යෑම මෙම වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 26.4 ක් වූ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කරන ලද ලාභ පැවරුම් රුපියල් බිලියන 11.5 දක්වා අඩු වුව ද, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ හා ලාභාංශ පැවරුම් පසුගිය වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 35.2 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 46.8 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, විශේෂයෙන්ම බැංකු සහ මූල්‍ය, විදුලි සංදේශ සහ රක්ෂණ ආදී අංශයන් ඒ සඳහා දායක විය. ගාස්තු හා අයකිරීම්වලින් ලද ආදායම සහ සමාජ සංරක්ෂණ දායක මුදල් පසුගිය වසර හා සැසඳීමේ දී පිළිවෙලින් සියයට 6.0 කින් සහ සියයට 1.5 කින් අඩු විය.

ප්‍රදාන

මුළු ප්‍රදාන ලැබීම් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 15.9 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 9.4 දක්වා අඩු විය. මෙය 2014 වසර සඳහා ඇස්තමේන්තුව වූ රුපියල් බිලියන 32 ට වඩා සැලකිය යුතු පහළ අගයකි. බහුපාර්ශ්වීය ආධාරකරුවන්ගෙන් ලද ප්‍රදාන 2013 වසරේ ලද රුපියල් බිලියන 6.5 සිට රුපියල් බිලියන 5.4 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වුව ද, බහුපාර්ශ්වීය ආධාරකරුවන්ගෙන් ලද ප්‍රදාන මුළු ප්‍රදානවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 41.2 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 57.7 දක්වා ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසරේ දී රුපියල් බිලියන 9.3 ක් වූ ද්විපාර්ශ්වීය ආධාරකරුවන්ගෙන් ලද ප්‍රදාන 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 4.0 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම

2014 වසරේ මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 19.2 සිට සියයට 18.3 දක්වා අඩු වූ අතර පුනරාවර්තන වියදම් කළමනාකරණය ඉහළ නැංවීම මෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදම් විධිමත් කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ ක්‍රියාමාර්ග මෙමගින් පිළිබිඹු විය. මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීමවල මෙම අඩු වීම, පුනරාවර්තන වියදම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 13.5 දක්වා ප්‍රතිශතාංක 0.4 කින් අඩු වීමේ සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 4.8 දක්වා ප්‍රතිශතාංක 0.6 කින් අඩු වීමේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. කෙසේ වුව ද, මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම නාමික වශයෙන් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,669.4 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,795.9 දක්වා සියයට 7.6 කින් ඉහළ ගිය නමුත් එය වසර සඳහා වූ ඇස්තමේන්තුගත ඉලක්කය වූ රුපියල්

බිලියන 1,985.6 ට වඩා අඩු විය. රජයේ ආදායම අඩු වීම හමුවේ ප්‍රාග්ධන වියදම් තාර්කිකරණය කළ බැවින් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ආයෝජන 2014 වසර සඳහා සියයට 5.0 ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, එය සියයට 6.7 ක් වූ වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුවට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස පහළ අගයකි.

පුනරාවර්තන වියදම් අයවැයෙහි සඳහන් ඉලක්කය හා අනුගත වෙමින් සිදු කිරීමට රජය විසින් ගත් ප්‍රයත්නයන් හේතුවෙන් පුනරාවර්තන වියදම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 13.9 සිට සියයට 13.5 දක්වා අඩු විය. නාමික වශයෙන් පුනරාවර්තන වියදම් අයවැයෙන් අපේක්ෂිත ඉලක්කයට වඩා පහළ අගයක් ගත්ත ද එය පසුගිය වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,205.2 හා සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,322.9 දක්වා සියයට 9.8 කින් ඉහළ ගියේය. අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා මත වියදම දැඩි ලෙස පාලනය කිරීම සහ දේශීය ණය මත වන පොලී ගෙවීම් අඩු වීම හේතුවෙන් පුනරාවර්තන වියදම අයවැයෙන් අපේක්ෂිත ඉලක්කයට වඩා පහළ මට්ටමක පවත්වාගෙන යෑමට හැකි විය. කෙසේ වුවද, වසර තුළ දී රජයේ සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වේතන ඉහළ යෑම හේතුවෙන් වැටුප් හා වේතන මත වියදම අයවැයෙන් අපේක්ෂිත ඉලක්කයට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

2014 වසරේ දී පොලී ගෙවීම් සඳහා වූ වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 5.1 සිට සියයට 4.5 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර දේශීය වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඩු වීම මෙම අඩු වීමට හේතු විය. පොලී ගෙවීම් සඳහා වූ වියදම මුළු පුනරාවර්තන වියදමෙන් සියයට 33.0 ක් වූ අතර, 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 444 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 436.4 දක්වා නාමික වශයෙන් අඩු විය. 2014 වසර අවසාන වන විට මුළු නොපිය වූ දේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 4,277.8 දක්වා සියයට 11.6 කින් ඉහළ යෑම හමුවේ වුව ද ප්‍රධාන වශයෙන් 2014 වසරේ දී අඩු පොලී අනුපාතික පැවතීම හේතුවෙන් දේශීය ණය මත වන පොලී වියදම නාමික වශයෙන් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 343 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 327.9 දක්වා සියයට 4.4 කින් අඩු විය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා 2013 වසරේ පැවති සියයට 10.4 ක් වූ සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතිකය 2014 වසරේ දී සියයට 7.3 දක්වා අඩු වීම හේතුවෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වූ පොලී ගෙවීම් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 254.1 සිට රුපියල් බිලියන 207.7 දක්වා සියයට 18.3 කින් අඩු විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත වූ පොලී ගෙවීම් 2013 වසරේ

6.3 සංඛ්‍යා සටහන ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම

ශීර්ෂය	2013	2014		2015
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	අනුමත ඇස්තමේන්තු
රුපියල් මිලියන				
පුනරාවර්තන වියදම්	1,205,180	1,328,283	1,322,898	1,552,035
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	512,624	591,697	603,634	756,351
එයින් වැටුප් හා වේතන	393,228	410,614	440,982	570,000
පොලී ගෙවීම් (අ)	444,007	441,035	436,395	425,030
විදේශීය දේශීය	100,985	76,000	108,461	76,000
දේශීය	343,022	365,035	327,934	349,030
වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර එයින් කුටුම්භ සහ අනෙකුත්	248,549	295,551	282,868	370,654
අංශයන්ට	195,288	233,526	216,860	310,805
සමාදායී	15,256	15,000	15,042	41,000
විශ්‍රාම වැටුප්	122,813	136,210	126,136	159,890
පොහොර සහනාධාර	19,706	38,000	31,802	35,000
අනෙකුත්	37,512	44,316	43,880	74,915
ප්‍රාග්ධන වියදම්	454,303	641,123	459,855	472,928
මූර්ත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	252,535	406,697	252,303	226,571
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	201,768	234,426	207,551	246,357
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම	9,913	16,213	13,112	9,113
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	1,669,396	1,985,619	1,795,865	2,034,076
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස				
පුනරාවර්තන වියදම්	13.9	13.4	13.5	13.7
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	5.9	6.0	6.2	6.7
එයින් වැටුප් හා වේතන	4.5	4.1	4.5	5.0
පොලී ගෙවීම් (අ)	5.1	4.4	4.5	3.8
විදේශීය දේශීය	1.2	0.8	1.1	0.7
දේශීය	4.0	3.7	3.4	3.1
වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර එයින් කුටුම්භ සහ අනෙකුත්	2.9	3.0	2.9	3.3
අංශයන්ට	2.3	2.4	2.2	2.7
සමාදායී	0.2	0.2	0.2	0.4
විශ්‍රාම වැටුප්	1.4	1.4	1.3	1.4
පොහොර සහනාධාර	0.2	0.4	0.3	0.3
අනෙකුත්	0.4	0.4	0.4	0.7
ප්‍රාග්ධන වියදම්	5.2	6.5	4.7	4.2
මූර්ත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	2.9	4.1	2.6	2.0
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	2.3	2.4	2.1	2.2
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම	0.1	0.2	0.1	0.1
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	19.2	20.0	18.3	18.0

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය

(අ) 2013.11.29 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් වකුලේඛ අංක 230/2013 අනුව දැනට ක්‍රියාත්මක වන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ රුපියල් බිලියන 18.9 ක් සහ රුපියල් බිලියන 7.2 ක පොලී ගෙවීම් පිළිවෙලින් 2013 වසරේ දී සහ 2014 තාවකාලික දත්තවල ප්‍රාග්ධනීකරණය කර ඇත.

පැවති රුපියල් බිලියන 69.7 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 78.8 දක්වා සියයට 13.1 කින් ඉහළ ගියේය. මීට අමතරව, රුපියල් ණය සුරැකුම්පත් සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර සඳහා වූ පොලී ගෙවීම් 2014 වසරේ දී පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 5.9 ක් සහ රුපියල් බිලියන 18.8 ක් විය. කෙසේ වුව ද, දේශීය ණය මත වන පොලී වියදම මුළු පොලී වියදමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 77.3 හා සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී

සියයට 75.1 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, විදේශීය ණය මත වන පොලී වියදම් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 101 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 108.5 දක්වා සියයට 7.4 කින් ඉහළ ගියේය. විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම සහ සහනදායී ණය ලැබීම ක්‍රමයෙන් අඩු වී සහනදායී නොවන ණය වැඩි වීම මෙසේ පොලී වියදම් ඉහළ යෑමට හේතු විය හැකිය. විදේශීය ණය සඳහා වූ සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතිකය පෙර වසරේ පැවති සියයට 3.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 3.5 දක්වා ඉහළ ගියේය.

වැටුප් හා වේතන වියදම් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 393.2 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 441 දක්වා සියයට 12.1 කින් ඉහළ ගිය අතර, ජීවන වියදම් දීමනාව ඇතුළු රජයේ සේවකයන්ගේ දීමනා වැඩි වීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2014 වසරේ දී වැටුප් හා වේතන වියදම් වැඩි වීමට විශාල වශයෙන් හේතු වූයේ ජීවන වියදම් දීමනාව මසකට රුපියල් 7,800 දක්වා රුපියල් 1,200 කින් ඉහළ නැංවීම, රාජ්‍ය සේවයේ සුදුසුකම්ලත් නිලධාරීන් සඳහා වන පර්යේෂණ දීමනාව ඔවුන්ගේ මූලික වැටුපෙන් සියයට 35 දක්වා ඉහළ නැංවීම සහ සියලු රාජ්‍ය සේවකයන් සඳහා මසකට රුපියල් 3,000 ක අන්තර් දීමනාවක් ලබා දීමයි. තවදුරටත්, අනියම් හා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත වූ සේවකයන් ස්ථිර සේවයට ඇතුළත් කර ගැනීම ද මෙම වැටුප් හා වේතන වියදම් ඉහළ යෑමට හේතු විය. කෙසේ වුව ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස වැටුප් හා වේතන වියදම් 2014 වසරේ දී සියයට 4.5 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි. ආරක්ෂක පිරිස් සඳහා වූ වැටුප් හා වේතන ඇතුළුව මධ්‍යම රජයේ සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වේතන රුපියල් බිලියන 319.2 දක්වා සියයට 10.8 කින් වැඩි වූ අතර, පළාත් සභාවල සේවකයින්ගේ වැටුප් හා

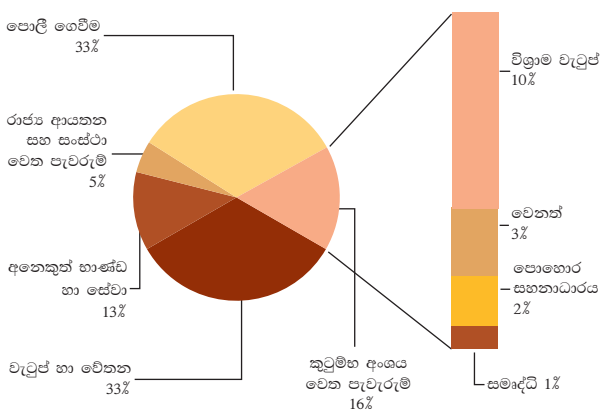
වේතන සඳහා වූ මධ්‍යම රජයේ ආයතනවල 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 121.8 දක්වා සියයට 16 කින් වැඩි විය. වැටුප් හා වේතන සඳහා වූ වියදම් මුළු පුනරාවර්තන වියදමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 32.6 හා සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී සියයට 33.3 ක් විය. මෙය මෙම වසර සඳහා වන දෙවන විශාලතම පුනරාවර්තන වියදමයි.

අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වූ වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 1.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 1.7 දක්වා වැඩි වූ අතර, ආරක්ෂක සේවා සඳහා වූ වියදම ඉහළ යෑම ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වූ වියදම නාමික වශයෙන් පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 119.4 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 162.7 දක්වා සියයට 36.2 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. මධ්‍යම රජය විසින් ආරක්ෂක සේවා ද ඇතුළුව අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා දරන ලද වියදම 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 115.6 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 158.2 දක්වා සියයට 36.9 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. එය වසර තුළ දී අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වූ සමස්ත වියදමෙන් සියයට 97.3 ක් විය. කෙසේ වුව ද, අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා මත වියදම සම්පව අධිකණය කිරීම හේතුවෙන් එම වියදම අයවැයෙන් ඇස්තමේන්තු කළ අගයට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

රාජ්‍ය සංස්ථා සහ රාජ්‍ය ආයතන වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර නාර්කීකරණය කිරීමට රජය දරන ලද ප්‍රයත්නයන් හේතුවෙන් මුළු වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2014 වසරේ දී සමස්තයක් වශයෙන් පසුගිය වසරේ පැවති මට්ටමේ ම පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. කෙසේ වුව ද, වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර නාමික වශයෙන් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 248.5 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 282.9 දක්වා සියයට 13.8 කින් ඉහළ ගියේය. කුටුම්භ හා අනෙකුත් අංශ වෙත කරන ලද පැවරුම් මුළු වර්තන පැවරුම්වලින් සියයට 76.7 ක් වූ අතර, 2014 වසරේ දී රාජ්‍ය ආයතන හා රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද පැවරුම් පිළිවෙලින් සියයට 16.5 ක් සහ සියයට 6.9 ක් විය.

විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් ඇතුළුව කුටුම්භ වෙත කරන ලද පැවරුම්, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 2.3 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 2.2 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු වුව ද පොහොර සහනාධාරය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් නාමික වශයෙන් වැඩිවීමක් වාර්තා කරන ලදී. කුටුම්භ වෙත කරන ලද පැවරුම් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 195.3 සිට 2014 වසරේ දී

6.3 රජය සටහන රාජ්‍ය පුනරාවර්තන වියදමේ සංයුතිය - 2014

රුපියල් බිලියන 216.9 දක්වා සියයට 11 කින් වැඩි විය. 2014 වසරේ දී විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීමේ වියදම් රුපියල් බිලියන 126.1 දක්වා සියයට 2.7 කින් වැඩි වූ අතර, විශ්‍රාමිකයින් සඳහා වන ජීවන වියදම් දීමනාව ඉහළ නැංවීම සහ 2014 වසරේ දී පුද්ගලයන් 7,376 ක් විශ්‍රාමිකයන් ලෙස එක්වීම මෙම වැඩි වීමට හේතු විය. පොහොර සහනාධාරය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 19.7 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 31.8 දක්වා සියයට 61.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර, මෙම වැඩි වීම 2013 වසරේ අවසාන කාර්තුව සඳහා පොහොර සමාගම් වෙත ගෙවීමට තිබූ හිඟ මුදල් ගෙවීම හේතුවෙන් සිදු විය. තව ද, ආබාධිත රණවිරුවන් වෙනුවෙන් වූ සුබසාධන වැඩසටහන් සඳහා අදාළ වියදම් පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 16.1 හා සැසඳීමේ දී රුපියල් බිලියන 18.2 දක්වා සියයට 13 කින් ඉහළ ගියේය. සමෘද්ධි වැඩසටහන සඳහා දරන ලද වියදම 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 15.3 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 15 දක්වා සියයට 1.4 කින් සුළු වශයෙන් අඩු විය. 2014 වසරේ දී රජය විසින් කුටුම්භ අංශය වෙත කරන ලද අනෙකුත් ප්‍රධාන සහනාධාර අතර පාසල් පෙළ පොත්, නිල ඇඳුම්, පාසල් වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර සහ දහම් පාසල් පොත් ලබාදීම යනාදී පාසල් සිසුන් ඉලක්ක කරගත් වැඩසටහන් විය.

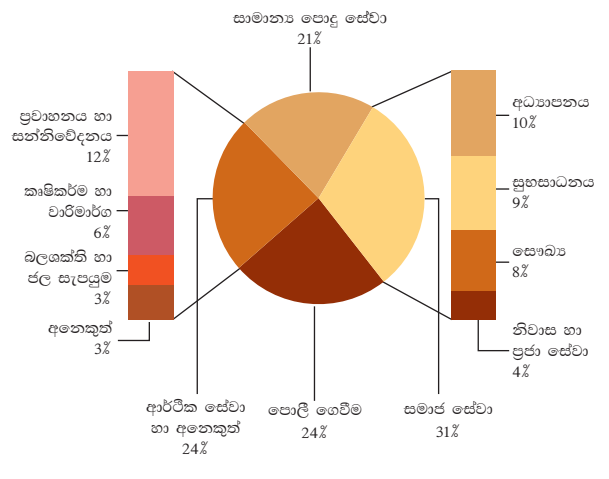
රාජ්‍ය ආයතන සහ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් වසර කුළු වැඩි වූ අතර, අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශවල ආයතන වෙත කරන ලද පැවරුම් සහ ප්‍රවාහන අංශයේ ආයතනවල මෙහෙයුම් අලාභ පියවා ගැනීම සඳහා කරන ලද පැවරුම් මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. රාජ්‍ය ආයතන වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් රුපියල් බිලියන 46.6 දක්වා සියයට 18.2 කින් වැඩි වූ අතර, රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් රුපියල් බිලියන 19.4 දක්වා සියයට 40.3 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. රාජ්‍ය ආයතන වෙත කරන ලද පැවරුම් ඉහළ යෑමට අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශවල ආයතන වෙත කරන ලද පැවරුම් ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද පැවරුම් ඉහළ යෑමට ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව සහ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව යන ආයතනවල මෙහෙයුම් අලාභ පියවා ගැනීමට කරන ලද පැවරුම් හේතු විය.

2014 වසරේ දී ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම සහ රාජ්‍ය ආයෝජන අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු විය. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 5.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 4.8 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වුවද, ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම

පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 464.2 හා සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 473.0 දක්වා සියයට 1.9 කින් සුළු වශයෙන් වැඩි විය. මේ අතර, රාජ්‍ය ආයෝජන ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 5.5 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 5.0 දක්වා අඩු වූ බැවින් එය වසරේ අපේක්ෂිත ඉලක්කය වූ සියයට 6.7 ට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස පහළ මට්ටමක පැවතිණි. රාජ්‍ය ආයෝජන නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 486.6 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, එය 2014 වසරේ අයවැය සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ රුපියල් බිලියන 668.5 ට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු අගයක් විය. රජයේ අමාත්‍යාංශ හා දෙපාර්තමේන්තු විසින් 2014 වසරේ දී මූර්ත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම (ප්‍රාග්ධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සහ ස්ථාවර වත්කම් ඉදිකිරීම හා සංවර්ධනය) සඳහා දරන ලද වියදම් රුපියල් බිලියන 252.3 දක්වා සියයට 0.1 කින් අඩු විය. මේ අතර, ප්‍රාග්ධන පැවරුම් සියයට 2.9 කින් වැඩි වූ අතර, රාජ්‍ය ආයතන වෙත (සියයට 2.6 කින්) සහ පළාත් සභා වෙත (සියයට 6.2 කින්) සහ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත (සියයට 4.2 කින්) කරන ලද ප්‍රාග්ධන පැවරුම් ඉහළ යෑම මෙයට හේතු විය. රජයේ ආයතනවලට ණය ලබා දීමේ වැඩසටහන සඳහා පසුගිය වසරේ දරන ලද රුපියල් බිලියන 26.9 හා සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී එය රුපියල් බිලියන 26.8 ක් විය.

ආර්ථික සේවාවන්වල සිදු කරන රාජ්‍ය ආයෝජන රුපියල් බිලියන 330.1 ක් වූ අතර, එය රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහනෙහි ප්‍රමුඛ අංශය බවට පත් වෙමින් 2014 වසරේ දී සමස්ත රාජ්‍ය ආයෝජනයෙන් සියයට 67.8 ක් විය. මහාමාර්ග, වරාය, විදුලිබල හා බලශක්ති, දුම්රිය ප්‍රවාහන සේවා සහ ජලසම්පාදන හා වාරිමාර්ග

6.4 රාජ්‍ය සටහන කාර්යයන් අනුව වියදම් වර්ගීකරණය - 2014

6.4 සංඛ්‍යා සටහන කාර්යයන් අනුව විදේශීය වර්ගීකරණය

ශීර්ෂය	2013	2014		2015
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	අනුමත ඇස්තමේන්තු
රුපියල් මිලියන				
පුනරාවර්තන විදේශීය	1,205,180	1,328,283	1,322,898	1,552,035
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	270,554	313,946	334,354	451,453
සිවිල් පරිපාලනය	54,303	73,036	73,282	81,974
ආරක්‍ෂක කටයුතු	170,150	183,027	195,401	300,352
පොදු නීතිය හා ආරක්‍ෂාව	46,101	57,883	65,671	69,127
සමාජ සේවා	399,666	445,973	446,440	552,952
අධ්‍යාපනය	119,819	127,004	139,787	166,922
සෞඛ්‍යය	99,609	120,612	116,151	137,726
සුබසාධන	159,787	173,942	165,467	224,848
ප්‍රජාසේවා	20,451	24,414	25,036	23,457
ආර්ථික සේවා	82,146	115,304	105,030	99,758
කෘෂිකර්මය සහ වාරිමාර්ග	29,899	58,769	46,782	61,029
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	4,001	409	394	716
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	36,810	40,153	41,129	21,799
වෙනත්	11,435	15,973	16,726	16,215
අනෙකුත්	452,814	453,060	437,073	447,872
එයින් පොලී ගෙවීම (අ)	444,007	441,035	436,395	425,030
ප්‍රාග්ධන විදේශීය සහ ණය දීම	481,203	668,465	486,610	492,341
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	32,804	74,386	43,620	53,504
සිවිල් පරිපාලනය	31,631	67,701	40,282	47,833
පොදු නීතිය හා ආරක්‍ෂාව	1,173	6,685	3,338	5,671
සමාජ සේවා	77,643	121,335	112,338	133,891
අධ්‍යාපනය	31,982	44,870	50,363	45,807
සෞඛ්‍යය	19,920	41,523	22,252	41,357
නිවාස	8,014	9,487	20,569	29,828
ප්‍රජාසේවා	17,727	25,455	19,154	16,898
ආර්ථික සේවා	369,377	472,223	330,136	304,400
කෘෂිකර්මය සහ වාරිමාර්ග	36,721	80,532	57,099	66,305
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	87,517	58,967	51,314	22,607
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	210,398	259,587	177,471	201,047
වෙනත්	34,741	73,137	44,252	14,441
අනෙකුත්	1,379	521	516	547
මුළු විදේශීය සහ ණය දීම	1,686,384	1,996,748	1,809,508	2,044,376
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස				
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	3.5	3.9	3.9	4.5
සමාජ සේවා	5.5	5.7	5.7	6.1
ආර්ථික සේවා	5.2	5.9	4.4	3.6
අනෙකුත්	5.2	4.6	4.5	4.0
එයින් පොලී ගෙවීම (අ)	5.1	4.4	4.5	3.8
මුළු විදේශීය හා ණය දීම	19.4	20.1	18.5	18.1

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය (අ) 2013.11.29 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් වතුලේඛ අංක 230/2013 අනුව දැනට ක්‍රියාත්මක වන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ රුපියල් බිලියන 18.9 ක් සහ රුපියල් බිලියන 7.2 ක පොලී ගෙවීම් පිළිවෙලින් 2013 වසරේ දී සහ 2014 තාවකාලික දත්තවල ප්‍රාග්ධනීකරණය කර ඇත.

ව්‍යාපෘතිවල සැලකිය යුතු මට්ටමේ ආයෝජනයක් සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, 2014 වසර තුළ දී දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය (අදියර II) දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සහ කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ග ව්‍යාපෘතියෙහි I වන අදියර නිම කරන ලදී. දුම්රිය ප්‍රවාහන සේවා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ද ආයෝජන සිදු කරන ලද අතර, උතුරු දුම්රිය

මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඕමන්තේ සිට යාපනය දක්වා කොටස 2014 වසරේ දී නිම කරන ලදී. මේ අතර, 2014 වසරේ දී විදුලිබල ව්‍යාපෘති ඉදිකිරීම හා සංවර්ධනය, වරාය හා ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධනය මෙන්ම ජල සම්පාදන හා වාරිමාර්ග අංශ සඳහා ද ආයෝජනයන් සිදු කරන ලදී.

සමාජ සේවා සඳහා රාජ්‍ය ආයෝජන 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 112.3 දක්වා සියයට 44.7 කින් වැඩි වූ අතර, ඉන් අධ්‍යාපනය සඳහා රුපියල් බිලියන 50.4 ක් සහ සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා රුපියල් බිලියන 22.2 ක් වැය විය. අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන පාසල්වල ප්‍රාග්ධනය වැඩි දියුණු කිරීම, වෘත්තීය හා තාක්ෂණික අධ්‍යාපනය ඉහළ නැංවීම සහ විශ්වවිද්‍යාලවල යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහි යොමු විය. මේ අතර, සෞඛ්‍ය අංශය සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන බහුපාර්ශ්වීය දායකත්වයන් ද සහිතව රෝහල් ඉදිකිරීම හා නවීකරණය සහ රසායනාගාර උපකරණ සැපයීම කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු විය.

ප්‍රාදේශීය විෂමතාවයන් අවම කිරීමේ අරමුණින් රජය ප්‍රාදේශීය සහ ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ගණනාවක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒ අනුව, ස්වයංපෝෂිත ගෘහ ආර්ථිකයක් ඇති කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක වූ 'දිවි නැගුම' වැඩ සටහන සඳහා 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 3.3 ක් වැය කෙරිණි. මීට අමතරව, ප්‍රාදේශීය විෂමතාවන් අඩු කිරීම සහ ග්‍රාමීය අංශයේ ජීවන තත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා පළාත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා වූ 'ගම නැගුම' ව්‍යාපෘතිය සහ පළාත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රුපියල් බිලියන 37.3 ක් වැය කරන ලදී.

ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන්

ප්‍රධාන වශයෙන් රජයේ ආදායම සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුගත අගයන්ගෙන් වෙනස් විය. සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 5.9 ට සහ වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුගත අගය වූ සියයට 5.2 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 6.0 දක්වා වැඩි විය. රජයේ නිර්-ඉතුරුම් පිළිබිඹු කෙරෙන වර්තන ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 0.8 මට්ටමේ සිට 2014 වසරේ දී සියයට 1.3 දක්වා වැඩි විය. තව ද, එය අයවැය මගින් මූලිකව ඇස්තමේන්තුගත ඉලක්කය වන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 1.1 ක අතිරික්තයට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීමකි. ආර්ථිකයේ මැදි කාලීන ආර්ථික වර්ධන අරමුණු ළඟා

කර ගැනීම සඳහා ශක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන සඳහා සහය වීම පිණිස වර්තන ගිණුමේ අතිරික්තයක් (රජයේ ඉතුරුම්) ඇති කර ගැනීමට තවදුරටත් රජයේ ආදායම වැඩි කර ගැනීමේ සහ පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මෙමගින් පිළිබිඹු වේ. මේ අතර, සමස්ත අයවැය හිඟයෙන් පොලී ගෙවීම ඉවත් කිරීම මගින් රජයේ අභිමත රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග පිළිබිඹු කෙරෙන ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 0.8 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 1.6 දක්වා වැඩි විය.

අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම

2014 වසරේ රුපියල් බිලියන 591.2 ක් වූ සමස්ත අයවැය හිඟය ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය මූල්‍ය මගින් මූල්‍යනය කරන ලදී. ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනය මූලිකව ඇස්තමේන්තු කළ රුපියල් බිලියන 229.3 ට සහ පෙර වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 392.4 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 378.7 ක් විය. මේ අතර, 2014 වසරේ දී ශුද්ධ විදේශීය මූල්‍යනය රුපියල් බිලියන 212.5 ක් වූ අතර එය අයවැය මගින් මූලිකව ඇස්තමේන්තු කළ රුපියල් බිලියන 286.8 ට වඩා අඩු විය. ඒ අනුව, සමස්ත මූල්‍යනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස දේශීය මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති සියයට 76.0 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 64.1 ක් වූ අතර, විදේශීය මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති සියයට 24.0 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 35.9 ක් විය.

වසර තුළ දී අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ දී දේශීය මූල්‍යනය ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රසාරණාත්මක නොවූ මූල්‍යන්ගෙන් වූ අතර දේශීය බැංකු අංශය මත රැඳීයාව අඩු විය. ඒ අනුව, බැංකු නොවන අංශයේ මූල්‍යනය

6.5 සංඛ්‍යා සටහන දේශීය ණයගැනීමේ මූලාශ්‍ර

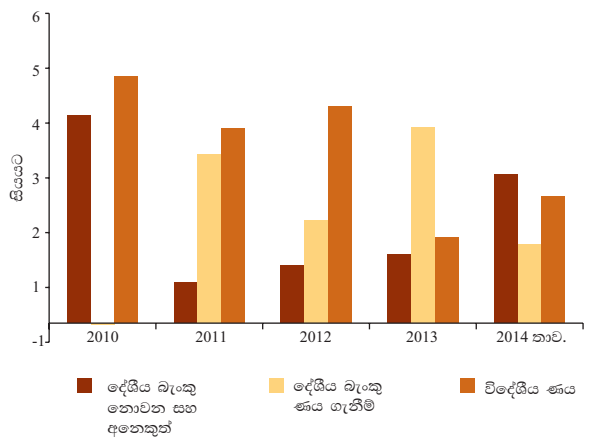
ශීර්ෂය	රුපියල් බිලියන			
	2011	2012	2013	2014 තාවකාලික
ණය උපකරණ අනුව	231.2	200.4	392.4	378.7
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර (අ)	168.4	154.5	252.1	369.1
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (ආ)	79.6	16.8	53.5	26.1
රුපියල් ණය	-25.7	-3.6	-2.9	-
ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මහ බැංකු තාවකාලික	5.3	18.4	140.3	21.0
අන්තිකාරම්	16.9	16.5	-2.1	34.7
අනෙකුත්	-13.2	-2.2	-48.5	-72.2
ආයතන අනුව	231.2	200.4	392.4	378.7
බැංකු	191.9	131.5	297.0	126.9
බැංකු නොවන	39.4	68.9	95.4	251.8

මූලාශ්‍ර : මුදල් අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

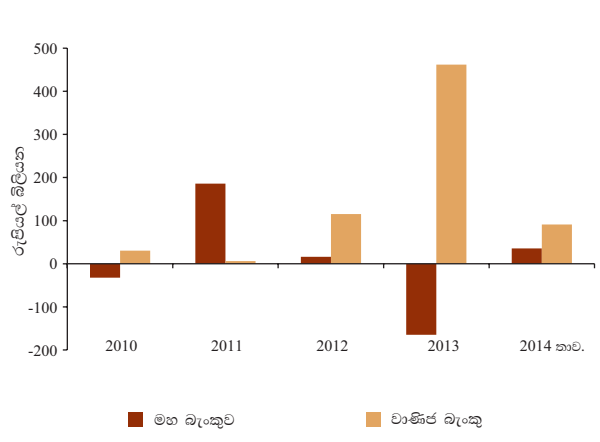
- (අ) විදේශීය ආයෝජකයින්, විදේශීයන්හි වෙසෙන ශ්‍රී ලාංකිකයින් හා විදේශගත ශ්‍රී ලාංකික ශ්‍රමිකයින්ට නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ 2012 සහ 2014 වසර වල දී රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා ලබා ගන්නා ලද අරමුදල් ඇතුළත් නොවේ.
- (ආ) විදේශීය ආයෝජකයින් සහ විදේශීයන්හි වෙසෙන ශ්‍රී ලාංකිකයින් හා විදේශගත ශ්‍රී ලාංකික ශ්‍රමිකයින්ට නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වටිනාකම් ඇතුළත් නොවේ.

2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 95.4 සිට රුපියල් බිලියන 251.8 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර, එය ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයෙන් සියයට 66.5 ක් විය. බැංකු අංශයේ මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 297 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 126.9 ක් වූ අතර, එය සමස්ත ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයෙන් සියයට 33.5 ක් විය. එසේ වුවද, මහ බැංකුවෙන් සිදු කරන ලද මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 164.8 ක ශුද්ධ ණය ගෙවීමට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 35.7 දක්වා වැඩි වුවත් වාණිජ බැංකු වෙතින් සිදු කරන ලද මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 461.8 සිට 2014 වසරේ දී

6.5 රූප සටහන අයවැය හිඟය මූල්‍යනය (ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

6.6 රූප සටහන බැංකු ණය මූලාශ්‍ර

රුපියල් බිලියන 91.3 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම අයවැය හිඟය මූල්‍යනය සඳහා බැංකු අංශයේ දායකත්වය අඩු වීමට හේතු විය. 2014 වසරේ දී මහ බැංකුව විසින් ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණයේ ශුද්ධ වැඩි වීමට මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම සහ මහ බැංකුවෙන් රජයට ලබා දෙන තාවකාලික අත්තිකාරම් වැඩි වීම හේතු විය. කල්පිරුණු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් බොහොමයක් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර බවට පරිවර්තනය කිරීම හේතුවෙන් වාණිජ බැංකු මගින් සිදුකළ මූල්‍යනය ප්‍රධාන වශයෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මගින් සිදුවිය. කෙසේ වුව ද, බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය 2014 වසරේ අයවැය මගින් ඇස්තමේන්තු කළ රුපියල් බිලියන 100 හා සසඳා බැලීමේ දී ඉහළ අගයක් විය.

2014 වසරේ දී අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ දී දිගු පරිච්ඡේද කාලයක් සහිත ගනුදෙනු කළ හැකි ණය උපකරණ මත වැඩි රැඳීයාවක් පැවතුණි. ඒ අනුව, සමස්ත ශුද්ධ මූල්‍යනයෙන් රුපියල් බිලියන 416.2 ක් ගනුදෙනු කළ හැකි ණය උපකරණ මගින් වූ අතර, එය රුපියල් බිලියන 390.1 ක් වූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවලින් ද ඉතිරිය වූ රුපියල් බිලියන 26.1 භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලින් ද සමන්විත විය. කෙසේ වුවද, පෙර වසර සමඟ සසඳන කල ගනුදෙනු කළ හැකි ණය උපකරණ මගින් මූල්‍යනය සියයට 6.1 කින් අඩු වී ඇති අතර ණය උපකරණ නොවන මූලාශ්‍රයන් සම්බන්ධව රුපියල් බිලියන 37.5 ක ණය ආපසු ගෙවීමක් වාර්තා විය.

2014 වසරේ දී විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් ලබාගත් දේශීය ණය ප්‍රමාණය අඩු විය. කල්පිරීමේ කාලය අවුරුදු 2 සිට අවුරුදු 5 දක්වා වූ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවලින් ලබාගත් දළ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 95.5 ක් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 731.5) වූ අතර, ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 74.5 ක් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 571) විය. එමෙන්ම, වාණිජ බැංකුවල අක්වෙරළ බැංකු ඒකක වෙනැති රජයේ වගකීම්වලින් රුපියල් මිලියන 612.6 ක් වසර තුළදී ආපසු ගෙවන ලදී. ඒ අනුව, විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් ලබාගත් ශුද්ධ දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 143.0 සිට රුපියල් බිලියන 20.3 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

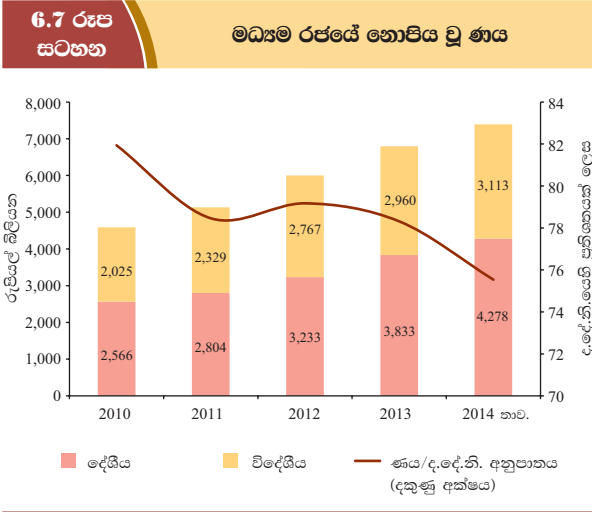
ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව හේතුවෙන් විදේශ මූලාශ්‍ර මගින් අයවැය හිඟය පියවීම 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 123.7 සිට රුපියල් බිලියන 212.5 දක්වා සියයට 71.8 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. ශුද්ධ විදේශ මූල්‍යනය සමස්ත මූල්‍යනයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් 2013 වසරේ

පැවති සියයට 24.0 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 35.9 දක්වා වැඩි විය. ද්විපාර්ශ්වීය සහ බහුපාර්ශ්වීය සංවර්ධන හවුල්කරුවන්ගෙන් ලද ව්‍යාපෘති ණය පසුගිය වසරේ ලද රුපියල් බිලියන 67.9 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 14.6 දක්වා අඩු වූයේ ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති රැසක වැඩකටයුතු අවසන් වීම හේතුවෙනි. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සංගමය, චීන අපනයන-ආනයන බැංකුව සහ ජපාන රජය 2014 වසරේ විදේශ ණය ලබාදුන් ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර විය. මේ අතර, දළ ව්‍යාපෘති ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 132.2 ක් වූ අතර, ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 117.6 ක් විය. 2014 වසර සඳහා අනුමත එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.5 ක වටිනාකමින් යුත් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර වැඩසටහන යටතේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවක් 2014 ජනවාරි මාසයේ දී රජය විසින් සිදු කළ අතර, 2014 අප්‍රේල් මාසයේ දී ඉතිරි එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500 නිකුත් කරන ලදී. ඒ අනුව, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර මගින් සිදුකළ මූල්‍යනය රුපියල් බිලියන 197 ක් විය. මේ අතර, 2014 වසරේ දී රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ශුද්ධ විදේශ ආයෝජනය රුපියල් බිලියන 15 ක් වූ අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල සිදු කරන ලද විදේශ ආයෝජනය වාර්තා වූයේ රුපියල් බිලියන 14.2 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙසය. ඒ අනුව, 2014 වසරේ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල සිදු කරන ලද විදේශ ආයෝජන ප්‍රමාණය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 55.8 ට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස පහළ මට්ටමක පැවතිණි.

6.4 රාජ්‍ය ණය සහ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

රාජ්‍ය ණය

ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව 2014 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව දක්නට ලැබුණි. රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණයේ වැඩි වීමට වඩා ඉහළ අනුපාතයකින් නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය වැඩි වීම හේතුවෙන් මුළු නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 78.3 සිට සියයට 75.5 දක්වා අඩු විය. දේශීය ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 44.2 සිට 2014 වසර අවසානයේ දී සියයට 43.7 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, විදේශීය ණය පෙර වසර අවසානයේ පැවති සියයට 34.1 සිට සියයට 31.8 දක්වා අඩු විය. නාමික වශයෙන්, 2014 වසර අග වන විට සමස්ත නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය 2013 වසර

අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 6,793.2 සිට රුපියල් බිලියන 7,390.9 දක්වා සියයට 8.8 කින් වැඩි විය. 2014 වසර තුළ දී එ.ජ. ඩොලරයට හැර අනෙකුත් ප්‍රධාන විදේශ විනිමය වර්ගවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අධිප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් සිදු වූ විනිමය අනුපාතයේ විචලනය හේතුවෙන් සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 89.3 කින් අඩු විය. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් අධි මිලට නිකුත් කිරීම හේතුවෙන් වට්ටම් සාධකයද (භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් හා පරිණතවීමවල මුහුණත් අගය හා පොත් අගය අතර ශුද්ධ වෙනස) සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 25.5 කින් අඩු වීමට හේතු විය.

දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2014 වසර අග වන විට රුපියල් බිලියන 4,277.8 දක්වා රුපියල් බිලියන 445 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර එයට හේතු වූයේ අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ දී දේශීය මූල්‍යයන් මත පැවති ඉහළ රැඳියාවයි. සමස්ත ණය ප්‍රමාණයට දේශීය ණය ප්‍රමාණයේ දායකත්වය 2013 වසර අග වන විට පැවති සියයට 56.4 සිට 2014 වසර අග වන විට සියයට 57.9 දක්වා වැඩි විය. කෙසේ වුවද, සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණයේ අනුපාතය 2013 වසර අග වන විට පැවති සියයට 23.7 සිට 2014 වසර අග වන විට සියයට 22.0 දක්වා අඩු විය. මේ සමඟ, කෙටිකාලීන දේශීය ණය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අනුපාතිකය 2013 වසර අග වන විට පැවති සියයට 77.0 සිට 2014 වසර අග වන විට සියයට 73.8 දක්වා අඩු වූ අතර, කල්පිරුණු කෙටිකාලීන ණය වෙනුවට මැදි හා දිගුකාලීන ණය නිකුත් කිරීම ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, 2014 වසරේ දී සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයට මැදි හා

දිගුකාලීන ණය ප්‍රමාණයේ දායකත්වය පෙර වසරේ පැවති සියයට 76.3 සිට 2014 අග වන විට සියයට 78.0 දක්වා වැඩි විය. සමස්ත මැදි හා දිගුකාලීන ණය ප්‍රමාණයට භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණයේ දායකත්වය 2013 වසර අගදී වාර්තා වූ සියයට 83.9 සිට සියයට 85.2 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. මේ අතර, දේශීය ණය කළඹෙහි පරිණත වීමේ සාමාන්‍ය කාලය පෙර වසරේ පැවති අවුරුදු 4.8 සිට 2014 වසර අග වන විට අවුරුදු 5.74 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, වසර 30 ක පරිණත කාලයකින් යුත් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළු මැදි හා දිගුකාලීන සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම මෙම වර්ධනය තුළින් පිළිබිඹු විය.

බැංකු නොවන අංශයේ නොපිය වූ දේශීය ණය ප්‍රමාණය පෙර වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 2,399.1 සිට 2014 වසර අග වන විට රුපියල් බිලියන 2,607.9 දක්වා සියයට 8.7 කින් වැඩි වූ අතර 2014 වසරේ අයවැය හිඟය මූල්‍යනයේ දී බැංකු නොවන අංශයෙන් වූ ශුද්ධ මූල්‍යනය වැඩි වීම මේ සඳහා හේතු විය. කෙසේ වුවද, එය දේශීය ණය ප්‍රමාණයේ

6.6 සංඛ්‍යා සටහන මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ ණය (වසර අවසානයට) රුපියල් මිලියන

ශීර්ෂය	2011	2012	2013	2014 කා.වකාලීක
මුළු රාජ්‍ය ණය	5,133,365	6,000,112	6,793,249	7,390,899
දේශීය ණය (අ)	2,804,085	3,232,813	3,832,825	4,277,783
පරිණත කාලය අනුව				
කෙටිකාලීන	698,190	813,272	909,156	941,162
මැදි හා දිගුකාලීන	2,105,895	2,419,541	2,923,670	3,336,620
ආයතන අනුව				
බැංකු	886,221	1,060,317	1,433,773	1,669,882
බැංකු නොවන	1,917,864	2,172,495	2,399,053	2,607,901
විදේශීය ණය	2,329,280	2,767,299	2,960,424	3,113,116
ණය වර්ගය අනුව				
සහනදායී ණය	1,328,797	1,369,568	1,492,842	1,490,978
සහනදායී නොවන ණය	235,923	455,069	460,475	457,668
වාණිජ ණය (ආ)	764,560	942,662	1,007,107	1,164,470
ව්‍යවහාර මුදල් අනුව				
වි.ගැ.හි.	601,691	682,065	711,935	679,835
එ.ජ. ඩොලර්	678,983	853,832	1,009,937	1,292,052
ජපාන යෙන්	560,456	575,196	485,325	429,638
යුරෝ	146,711	174,563	185,606	162,743
වෙනත්	341,439	481,643	567,621	548,848
සටහන:				
විනිමය අනුපාතයේ විචලනය	85,573	207,389	-25,498	-90,230

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) 2003 නොවැම්බර් මාසයේ දී ස.නො.ස වෙත නිකුත් කරන ලද රුපියල් මිලියන 4,397 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, 2012 ජනවාරි මාසයේ දී රජයේ ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකා බණිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට හිඟව පැවැති ණය පියවීම සඳහා නිකුත් කරන ලද රුපියල් මිලියන 78,447 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ 2013 මාර්තු මාසයේදී ශ්‍රී ලංකා ශුවන් සේවයට ප්‍රාග්ධනය සැපයීම සඳහා නිකුත් කරන ලද රුපියල් මිලියන 13,125 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් නොවේ.

(ආ) රුපියල් වටිනාකමින් යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සිදු කළ විදේශ ආයෝජනවල නොපිය වූ ප්‍රමාණය ඇතුළත් නොවේ.

ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 62.6 සිට 2014 වසර අගදී සියයට 61.0 දක්වා අඩු විය. එහෙත්, බැංකු නොවන අංශයෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 293 දක්වා සියයට 15.7 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මුළු බැංකු නොවන අංශයේ ණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 10.6 සිට 2014 වසර අවසානය වන විට සියයට 11.2 දක්වා වැඩි විය. තවද, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මගින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 2,249 දක්වා සියයට 8.9 කින් වැඩි වූ අතර, දිගුකාලීන ආයෝජන කෙරෙහි වූ ආයෝජකයන්ගේ කැමැත්ත පෙන්නුම් කරමින් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සමස්ත බැංකු නොවන ණය කෙරෙහි දක්වන අනුපාතය 2014 වසර අවසානය වනවිට සියයට 86.2 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. බැංකු නොවන අංශය සතු රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 56.5 ක හිමිකාරිත්වයක් සේවක අර්ථසාධක අරමුදල විසින් ද සියයට 14.6 ක හිමිකාරිත්වයක් ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව විසින් ද දරමින් මෙම ආයතන රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණයේ ප්‍රධාන ආයෝජකයන් විය.

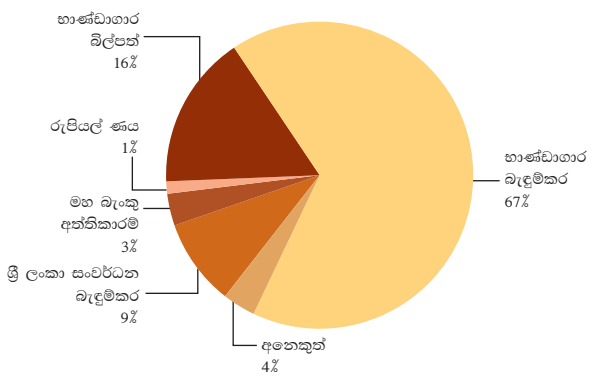
දේශීය බැංකු පද්ධතිය වෙත වූ නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය 2014 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 1,669.9 දක්වා සියයට 16.5 කින් වැඩි විය. ඒ අනුව, බැංකු අංශයේ ණය මුළු දේශීය ණය ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසර අගදී පැවති සියයට 37.4 සිට 2014 වසර අවසානය වන විට සියයට 39.0 දක්වා වැඩි විය. මහ බැංකුව වෙත වූ මුළු රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය 2014 අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 267.7 දක්වා සියයට 138.2 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර, බැංකු අංශයේ මුළු ණය ප්‍රමාණයට එහි අනුපාතය පෙර වසරේ පැවති සියයට 7.8 සිට සියයට 16.0 දක්වා වැඩි විය. මේ සඳහා හේතු වූයේ මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල

වටිනාකම පෙර වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 3.1 සිට 2014 වසර අග වනවිට රුපියල් බිලියන 123.5 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වීමයි. වාණිජ බැංකු සතුව පැවති නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය 2013 වසර අවසානය හා සැසඳීමේ දී රුපියල් බිලියන 1,402.2 දක්වා සියයට 6.1 කින් වැඩි වූ අතර, වාණිජ බැංකු සතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර රුපියල් බිලියන 595.1 දක්වා සියයට 54 කින් ඉහළ යෑම ඊට ප්‍රධානතම හේතුව විය. කෙසේ වුව ද, දිගුකාලීන කල්පිරීමක් සහිත රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා ඇති කැමැත්ත පිළිබිඹු කරමින් 2014 වසර අවසානය වන විට වාණිජ බැංකු සතුව පැවති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් රුපියල් බිලියන 278.3 දක්වා සියයට 37.3 කින් පහත වැටුණි.

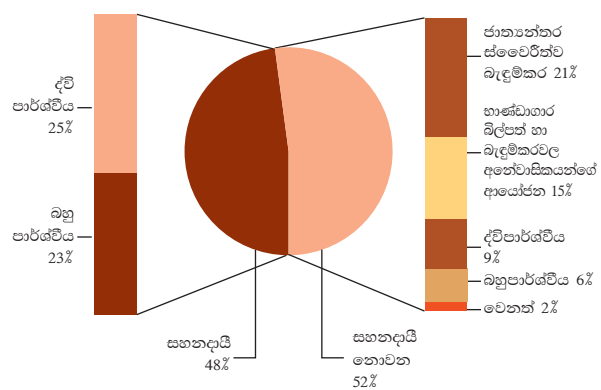
විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2013 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 388.8 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,973.8) සිට 2014 අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 410.7 (එ.ජ. ඩොලර් 3,134.3) දක්වා වැඩි විය. මෙම වැඩි වීමට හේතු වූයේ 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 21.9 ක ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර හරහා ශුද්ධ ණය ගැනීම් හා එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල අවප්‍රමාණය වීමයි. විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය සමන්විත වූයේ නොපිය වූ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර රුපියල් බිලියන 391.1 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,984.3) කින් හා අක්වෙරළ බැංකු ඒකක මගින් ලබාගත් ශුද්ධ ණය රුපියල් බිලියන 19.7 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 150) කින්ය.

සමස්ත නොපිය වූ විදේශ ණය ප්‍රමාණය 2014 වසර අගදී රුපියල් බිලියන 3,113.1 දක්වා සියයට 5.2 කින් වැඩි විය. සහනදායී ණය ප්‍රමාණය 2013 වසර

6.8 රූප සටහන නොපිය වූ රාජ්‍ය දේශීය ණය සංයුතිය - 2014

6.9 රූප සටහන නොපිය වූ රාජ්‍ය විදේශීය ණය සංයුතිය - 2014

6

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හා රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු

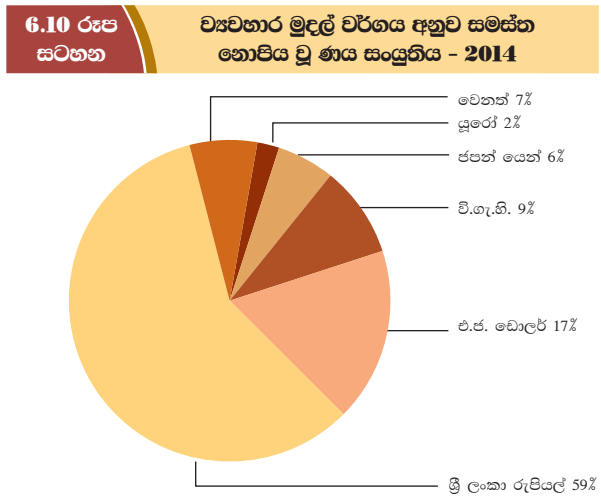
අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,492.8 සිට 2014 අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 1,491 දක්වා සියයට 0.1 කින් සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, සහනදායී නොවන ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 1,622.1 දක්වා සියයට 10.5 කින් වැඩි විය. මේනිසා සහනදායී නොවන ණය ප්‍රමාණය සමස්ත විදේශ ණයට දක්වන අනුපාතය 2013 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 49.6 සිට 2014 වසර අවසානය වන විට සියයට 52.1 දක්වා වැඩි විය. මෙම සහනදායී නොවන ණය ප්‍රමාණයේ ඉහළ යෑමට ප්‍රධාන ලෙසම හේතු වූයේ විදේශීය වාණිජ ණය ගැනීම් රුපියල් බිලියන 1,164.5 දක්වා සියයට 15.6 කින් ඉහළ යෑම වන අතර, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත්ව සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කරවල විදේශීය ආයෝජන මීට අයත් වේ.

වසර තුළ දී ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් කිහිපයකට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අධිප්‍රමාණය වීම සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 89.3 කින් අඩු වීමට හේතු විය. ජපාන යෙන්, ඉන්දියානු රුපියල, යුරෝ සහ වි.ගැ.හි.වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල පිළිවෙළින් සියයට 13.5 කින්, සියයට 2.1 කින්, සියයට 13.2 කින් සහ සියයට 6.1 කින් අධිප්‍රමාණය වූ අතර, එය එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 0.23 කින් අවප්‍රමාණය විය. මේ අතර, නොපිය වූ විදේශ ණය ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් (සියයට 41.5), වි.ගැ.හි. (සියයට 21.8), ජපාන යෙන් (සියයට 13.8), යුරෝ (සියයට 5.2), ශ්‍රී ලංකා රුපියල් (සියයට 14.7) සහ වෙනත් ව්‍යවහාර මුදල් (සියයට 3.0) වලින් සමන්විත විය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා රුපියල ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව සිදු වූ විචලනය හේතුවෙන් නොපිය වූ විදේශ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 90.2 කින් අඩු වූ අතර, ශ්‍රී ලංකා රුපියල එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන්,

එ.ජ. ඩොලර්වලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය (ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර හා අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලින් ලබාගත් ණය) රුපියල් බිලියන 0.9 කින් වැඩි විය.

ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

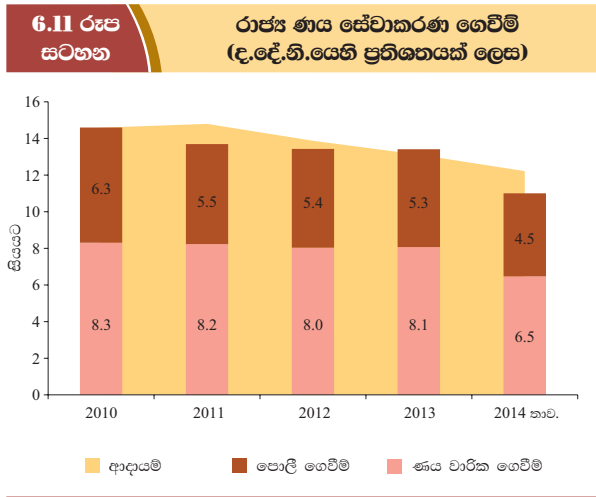
ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,162.9 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,076.3 දක්වා රුපියල් බිලියන 86.6 කින් අඩු වූ අතර, මේ සඳහා ණය ආපසු ගෙවීම් මෙන්ම පොලී ගෙවීම් ද පෙර වසරට සාපේක්ෂව අඩු වීම හේතු විය. ඒ අනුව, වසර තුළ දී ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 632.7 දක්වා රුපියල් බිලියන 67.4 කින් අඩු වූ අතර, පොලී ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 443.6 දක්වා රුපියල් බිලියන 19.3 කින් අඩු විය. ණය ආපසු ගෙවීම් මුළුණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලින් සියයට 58.8 ක් විය. දේශීය මූලාශ්‍ර සඳහා ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 850.7 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 777.5 දක්වා රුපියල් බිලියන 73.3 කින් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මෙය පෙර වසරට සාපේක්ෂව ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 46.5 කින් සහ පොලී ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 26.8 කින් අඩු වීමේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් විය. 2014 වසරේ දී විදේශීය මූලාශ්‍ර සඳහා ණය සේවාකරණ ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 298.8 දක්වා රුපියල් බිලියන 13.4 කින් අඩු වූ අතර ඒ සඳහා විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 183.1 දක්වා රුපියල් බිලියන 20.9 කින් අඩු වීම හේතු විය. කෙසේ වුව ද, 2014 වසරේ දී විදේශීය පොලී ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 115.7 දක්වා රුපියල් බිලියන 7.5 කින් ඉහළ ගිය අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා පොලී ගෙවීම් ඉහළ යෑම මේ සඳහා හේතු විය.

6.7 සංඛ්‍යා සටහන **රාජ්‍ය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්**

ශීර්ෂය	රුපියල් මිලියන			
	2011	2012	2013	2014 තාවකාලික
ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	895,382	1,017,468	1,162,900	1,076,257
දේශීය	728,028	733,100	850,748	777,488
විදේශීය	167,354	284,368	312,152	298,769
ණය ආපසු ගෙවීම්	538,683	608,970	700,035	632,662
දේශීය	439,894	415,441	496,042	449,554
විදේශීය	98,789	193,529	203,993	183,109
පොලී ගෙවීම්	356,699	408,498	462,865	443,595
දේශීය	288,134	317,659	354,706	327,934
කෙටිකාලීන	46,257	65,049	69,712	78,811
මැදි හා දිගුකාලීන	241,877	252,610	284,994	249,123
විදේශීය	68,565	90,839	108,159	115,660

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

2014 වසර තුළ දී ණය සේවාකරණ දර්ශකයන්හි වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. පොලී ගෙවීම් සහ ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළත් ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 13.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 11.0 දක්වා අඩු විය. වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඩු වීම නිසා දේශීය පොලී ගෙවීම් අඩු වීමෙන් මුළු පොලී ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 දී පැවති සියයට

6.8 සංඛ්‍යා සටහන

මධ්‍යම රජයේ ණය දර්ශක

දර්ශකය	2011	2012	2013	2014 නාවකාලික
මධ්‍යම රජයේ ණය/ද.දේ.නි.	78.5	79.2	78.3	75.5
දේශීය ණය/ද.දේ.නි.	42.9	42.7	44.2	43.7
විදේශීය ණය/ද.දේ.නි.	35.6	36.5	34.1	31.8
මුළු විදේශීය ණය/අපනයන (අ)	154.4	159.9	151.9	142.5
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	13.7	13.4	13.4	11.0
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ ආදායම (ආ)	92.5	96.8	102.2	90.0
එයින් දේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ ආදායම (ආ)	75.2	69.7	74.8	65.1
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ වියදම (ඇ)	45.4	47.0	49.1	44.3
එයින් දේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ වියදම (ඇ)	36.9	33.9	35.9	32.0
විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/අපනයන (අ)	11.1	16.4	16.0	13.7
මුළු ණය පොලී ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	5.5	5.4	5.3	4.5
දේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	4.4	4.2	4.1	3.4
දේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/රජයේ පුනරාවර්තන වියදම්	28.1	28.1	29.4	24.8
විදේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/අපනයන (අ)	4.5	5.2	5.5	5.3

මූලාශ්‍රයන්: මුදල් අමාත්‍යාංශය, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන
 (ආ) රජයේ ආදායම ආර්ථික වර්ධකරණයට අනුව
 (ඇ) ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළත්ව රජයේ වියදම

5.3 සිට 2014 දී සියයට 4.5 දක්වා අඩු විය. තවද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දේශීය පොලී ගෙවීම් 2013 වසරේ පැවති සියයට 4.1 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 3.4 දක්වා අඩු විය. තවද, රජයේ මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2013 වසරේ පැවති සියයට 102.2 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 90.0 දක්වා අඩු වූ අතර, මේ සඳහා රජයේ ආදායම සියයට 5.1 කින් සුළු වශයෙන් වැඩි වුවද ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2014 වසරේ දී සියයට 7.5 කින් අඩු වීම හේතු විය.

ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය

ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය (දේශීය බැංකු අංශයට නොපිය වූ ණය හා ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ විදේශ ණය) 2014 වසරේ අවසානයේදී රුපියල් බිලියන 754.7 දක්වා සියයට 17.8 කින් වැඩි වූ අතර, 2013 වසරේ එම වර්ධනය සියයට 26.1 ක් විය. 2014 වසර අවසානයේ දී මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතන විසින් දේශීය වාණිජ බැංකුවලට පියවීමට ඇති දේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල්

6.9 සංඛ්‍යා සටහන

මූල්‍ය නොවන ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය (වසර අවසානයට)

ශීර්ෂය	2012	2013	2014 (අ)
රුපියල් මිලියන			
දේශීය ණය (ආ)	292,477	365,098	446,047
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය	43,590	46,974	47,384
ලංකා පොහොර සංස්ථාව	11,521	21,920	30,593
ලංකා බන්දිත තෙල් නීතිගත සංස්ථාව	201,378	223,433	245,618
කොළඹ වාණිජ පොහොර සමාගම	4,284	10,088	13,342
ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය	1,625	3,386	4,777
වී අලෙවි මණ්ඩලය	4,693	6,700	5,574
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	5,167	23,324	58,325
ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවය	2,853	9,233	9,055
ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය	5,370	7,074	11,801
අනෙකුත් ආයතන	11,998	12,967	19,578
විදේශීය ණය (ඇ)	216,001	275,850	308,673
ගුවන් තොටුපළ හා ගුවන් සේවා (ලංකා) සමාගම	20,861	25,469	25,909
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය	135,937	153,429	160,195
ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය	59,203	96,953	122,568
මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල මුළු ණය	508,478	640,948	754,720
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස			
දේශීය ණය	3.9	4.2	4.6
විදේශීය ණය	2.9	3.2	3.2
මුළු ණය	6.7	7.4	7.7

මූලාශ්‍රයන්: මුදල් අමාත්‍යාංශය, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) නාවකාලික
 (ආ) වාණිජ බැංකු වලට නොපිය වූ ණය
 (ඇ) විශේෂ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ නොපිය වූ ණය ඇතුළත් වේ.

බිලියන 446.0 දක්වා සියයට 22.2 කින් වැඩි වූ අතර, ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 308.7 දක්වා සියයට 11.9 කින් වැඩි විය. ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසර අවසානයේ පැවති සියයට 7.4 සිට 2014 වසර අවසානයේ දී සියයට 7.7 දක්වා වැඩි විය.

6.5 උප රාජ්‍ය ආයතනවල අයවැය කටයුතු

උප රාජ්‍ය ආයතනවල ප්‍රතිපත්ති දිශාව හා ක්‍රියාමාර්ග

ශ්‍රී ලංකාවේ උප රාජ්‍ය ආයතන පද්ධතිය පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන ආයතනවලින් සමන්විත වේ. ඒ අනුව, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වැනි සංශෝධනය යටතේ පළාත් සභා 9 ක් පිහිටුවා ඇති අතර, පළාත් පාලන ආයතන පද්ධතිය ආයතන 335 කින් සමන්විතය. 2014 වසර අවසානය වන විට පළාත් පාලන ආයතන පද්ධතිය මහ නගර සභා 23 කින්, නගර සභා 41 කින් සහ ප්‍රාදේශීය සභා 271 කින් සමන්විත විය.

2014 වසරේ දී උප රාජ්‍ය ආයතන මට්ටමේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය තුළ පළාත් පාලන සහ පළාත් සභා අමාත්‍යාංශය සුවිශේෂ කාර්යභාරයක් සිදු කරන ලදී. ආධාර සපයන ආයතන සමඟ ඵලදායීව සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කිරීම මගින් උප රාජ්‍ය ආයතන සඳහා පහසුකම් සැලසීමත් පළාත් මට්ටමේ සහ උප රාජ්‍ය මට්ටමේ සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන් ප්‍රමුඛතාගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා සහය වීමත් අමාත්‍යාංශය මගින් සිදු කරන ලදී. තවද, මහජනතාවට වඩාත් හොඳ සේවාවක් ලබාදීම සඳහා යටිතල පහසුකම් මෙන්ම කළමනාකරණ හැකියාවන් ද වර්ධනය කිරීම 2014 වසර තුළදී සිදු විය. මහජනතාවට වැඩි දියුණු කළ සේවා සැපයුමක් ලබාදීම සඳහා සහ කාලීන අවශ්‍යතාවයන් ඉටුකිරීම සඳහා වූ වැඩසටහන් ගණනාවක් අමාත්‍යාංශය මගින් ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ද සහාය ඇතිව, ජාතික සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සහායක මධ්‍යස්ථානය හරහා කසල කළමනාකරණ සහ ඩොංගු මර්දන වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මීට අමතරව, අමාත්‍යාංශය මගින් කසල කළමනාකරණය පිළිබඳව මහජනයා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ද පවත්වන ලදී.

තෝරාගත් අඩු සංවර්ධිත පළාත් පාලන ආයතන ප්‍රදේශවල යටිතල පහසුකම් සේවා වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණෙන් පළාත් පාලන ආයතන සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන ('පුර නැගුම' වැඩසටහන) 2014 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒ අනුව, මෙම

වැඩසටහන යටතේ පළාත් පාලන ආයතන 108 ක් තෝරා ගෙන ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ පළාත් පාලන ආයතනවල මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම හා තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධති සංවර්ධනය තුළින් වැඩිදියුණු කළ හා කල්පවත්නා සේවා සැපයුමක් ලබාදීම මගින් පළාත් පාලන ආයතනවල ආයතනික ධාරිතාවය වැඩිදියුණු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

2014 වසරේ දී ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, පළාත් පාලන සහ පළාත් සභා අමාත්‍යාංශය විසින් නැගෙනහිර, ඌව, උතුර, උතුරු මැද, සබරගමුව සහ මධ්‍යම පළාත්වල පළාත් මාර්ග ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර ඒ සඳහා ලෝක බැංකුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ ජපාන අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා ආයතනයෙහි අරමුදල් දායකත්වය ලැබුණි. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ අරමුදල් යටතේ පළාත් මාර්ගවල සම්බන්ධතාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණ ඇතිව උතුරු පළාත් මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මීට අමතරව, මහ කොළඹ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය, ආපදා ප්‍රතිචාර ජාල වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි II වන අදියර, දැනුම් කේන්ද්‍රයෙහි පදනම ලෙස පාසල් අධ්‍යාපන පද්ධතිය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ වැඩ සටහන සහ නගර සංවර්ධන වැඩ සටහන් රාශියක් ද වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය.

රටේ සියලුම පළාත්වල තුළින් සහ සාධාරණ සමාජ-ආර්ථික සංවර්ධනයක් අත්පත් කර ගැනීමේ දැක්ම ඇතුව, පළාත් සභාවල අයවැය අවශ්‍යතාව සපුරා ගැනීම සඳහා මධ්‍යම රජයෙන් ලබාදෙන පැවරුම් නිර්දේශ කිරීමේදී මුදල් කොමිසම ඉතා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන ලදී. 2014 වසරේ දී මුදල් කොමිසම මගින් ගන්නා ලද ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක් අනුව, පළාත් මට්ටමේ ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමේ තීරණ වඩාත් පැහැදිලි ලෙස ගැනීමට හැකිවනු පිණිස, පළාත්වලට ලබාදෙන පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ප්‍රදානවලට අදාළ ප්‍රතිපාදන 2015 වසරේ සිට අනු අංශ ගණනාවකට බෙදීමට තීරණය කරන ලදී. තවද, පළාත් සඳහා වෙන් කළ ප්‍රාග්ධන අරමුදල් යටතේ කොන්ත්‍රාත් වටිනාකමින් සියයට 5 ක උපරිමයක් වන ලෙස තබාගත හැකිව තිබූ පරිපාලන පිරිවැය වෙන්කිරීම අහෝසි කිරීමට මුදල් කොමිසම තීරණය කරන ලදී. මුදල් කොමිසමට අනුව ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රමාණවත් සම්පත් වෙන් නොකිරීම සහ වෙන්කිරීම් හා සැසඳීමේ දී අඩුවෙන් අරමුදල් ලබාදීම පළාත් පාලන ආයතනවල මෙහෙයුම් සඳහා වූ ප්‍රධානතම බාධාවන් විය.

පළාත් සභාවල අයවැය කටයුතු

2014 වසරේ දී ද පළාත් සභාවල බදු ආදායම අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. මුළු ආදායම 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 49.6 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 58.6 දක්වා සියයට 18 කින් ඉහළ ගිය අතර එය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2014 වසරේ දී ද සියයට 0.6 ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතුණි. 2014 වසරේ දී බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 52.1 දක්වා සියයට 22.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, බදු නොවන ආදායම රුපියල් බිලියන 6.4 දක්වා සියයට 9.3 කින් අඩුවිය. මධ්‍යම රජයෙන් ලබා දෙන ලද ජාතීය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 22.3 දක්වා සියයට 28.9 කින් වර්ධනය විය. මුද්දර බදු ආදායම 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 21.7 දක්වා සියයට 23.3 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. එමෙන්ම, රථ වාහන ලියාපදිංචිය වැඩි වීම නිසා, ලියාපදිංචි ගාස්තු ආදායම රුපියල් බිලියන 7.4 දක්වා සියයට 12.1 කින් වර්ධනය විය. 2014 වසරේ පළාත් සභාවල මුළු ආදායමෙන් සියයට 42.7 ක් මධ්‍යම රජයෙන් ලබාදෙන ජාතීය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම වූ අතර, සියයට 41.7 ක් මුද්දර බදු ආදායම විය. මුළු ආදායමට බස්නාහිර පළාතේ දායකත්වය පෙර වසරේ පැවති සියයට 60.5 සිට මෙම වසරේ දී සියයට 53.2 දක්වා අඩු වූ අතර අනෙකුත් පළාත්වල ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල සිදු වූ වර්ධනය හේතුවෙන් එම පළාත්වල ආදායම ඉහළ යෑම ඒ මගින් පිළිබිඹු විය. බස්නාහිර පළාත් සභාවට පසුව වයඹ, දකුණු සහ මධ්‍යම පළාත් සභා පිළිවෙළින් පළාත් සභාවල ආදායමට සියයට 9.9, සියයට 9.1 සහ සියයට 8.9 බැගින් දායකත්වය ලබාදෙන ලදී.

පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම පෙර වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 156.1 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 180.2 දක්වා සියයට 15.5 කින් වැඩි විය. 2014 වසරේ පළාත් සභාවල වර්තන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 1.8 ක මට්ටමේම පැවතිණි. වැටුප් හා වේතන, පළාත් සභාවල වර්තන වියදම යටතේ ඇති විශාලතම තනි අයිතමය වූ අතර, එය 2014 වසරේ සමස්ත වර්තන වියදමින් සියයට 71.8 ක් විය. තවද, සමස්ත වැටුප් හා වේතන වියදමින් සියයට 90 ක් පමණ අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශයේ වැටුප් හා වේතන සඳහා විය. 2014 වසරේ කාර්යයන් අනුව වියදම් වර්ගීකරණය අනුව, ප්‍රධාන වශයෙන්ම අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශ ඇතුළත්ව සමාජ යටිතල පහසුකම් සඳහා වර්තන වියදම රුපියල් බිලියන 161.2 දක්වා සියයට 16.6 කින් වැඩි වූ අතර, එය මුළු

6.10 සංඛ්‍යා සටහන පළාත් සභාවල අයවැය තත්ත්වය

ශීර්ෂය	රුපියල් බිලියන			
	2011	2012	2013 සංශෝධන	2014 තාවකාලික
මුළු ආදායම	40,990	49,235	49,648	58,562
බදු ආදායම	34,658	41,657	42,569	52,145
බදු නොවන ආදායම	6,332	7,578	7,079	6,418
මුළු වියදම	157,373	161,341	185,241	212,967
පුනරාවර්තන වියදම්	129,600	139,121	156,066	180,209
එයින් වැටුප් හා වේතන	101,886	108,246	117,806	129,466
ප්‍රාග්ධන වියදම්	27,773	22,220	29,175	32,759
මධ්‍යම රජයේ පැවැරුම්	116,383	112,106	135,593	154,405
සාමූහික ප්‍රදාන	94,603	91,892	108,801	126,144
උපමාන පාදක ප්‍රදාන	3,854	2,861	2,264	2,299
පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ප්‍රදාන	9,953	5,901	6,429	9,136
විශේෂ යෝජනා ක්‍රම				
සඳහා විදේශීය ප්‍රදාන	7,973	11,452	18,100	16,826

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය
රාජ්‍ය පරිපාලන, පළාත් සභා, පළාත් පාලන හා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික පාලනය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය

වර්තන වියදමින් සියයට 89.5 ක් විය. මුළු වියදමෙන් සියයට 10.5 ක් වූ ඉතිරි වර්තන වියදම පළාත් පරිපාලනය සහ ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සඳහා අදාළ වියදම් විය. මේ අතර, මුළු වර්තන වියදමින් සියයට 22.6 කට දායක වෙමින් බස්නාහිර පළාත් සභාව විශාලතම වියදම් ඒකකය බවට පත් විය.

පළාත් සභාවල ප්‍රාග්ධන වියදම 2013 වසරේ දී පැවති රුපියල් බිලියන 29.2 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 32.8 දක්වා සියයට 12.3 කින් වැඩි විය. 2014 වසරේ දී ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රාග්ධන වියදම පෙර වසරේ පැවති සියයට 0.3 ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතුණි. 2014 වසරේ දී ප්‍රාග්ධන වියදම් වශයෙන් විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා රුපියල් බිලියන 16.8 ක් සහ පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රුපියල් බිලියන 9.1 ක් වැය කරන ලදී. පළාත් මට්ටමේ අනෙකුත් ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන්ම ප්‍රාග්ධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සහ පළාත් පාලන ආයතනවලට ප්‍රාග්ධන පැවරුම් සඳහා යොමු විය.

පළාත් සභා සඳහා මධ්‍යම රජයේ පැවරුම් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 135.6 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 154.4 දක්වා සියයට 13.9 කින් වැඩි විය. මෙම පැවරුම් සාමූහික ප්‍රදාන, උපමාන පාදක ප්‍රදාන, පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ප්‍රදාන සහ විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා ලබාදුන් ප්‍රදානවලින් සමන්විත විය. පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් වැඩසටහනේ සම්පත් පරතරය පියවීම සඳහා ලබාදුන්

6

මධ්‍යම රජයේ පැවරුම්වල ප්‍රධාන අයිතමය වන සාමූහික ප්‍රදාන රුපියල් බිලියන 126.1 ක් වූ අතර, එය මුළු පැවරුම්වලින් සියයට 81.7 ක් විය. 2014 වසරේ දී විශේෂිත පළාත් සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පවරන ලද පළාත් විශේෂ සංවර්ධන ප්‍රදාන රුපියල් බිලියන 9.1 ක් වූ අතර, අභිමත වියදම් සඳහා පවරන ලද උපමාන පාදක ප්‍රදාන

රුපියල් බිලියන 2.3 ක් විය. මේ අතර, පළාත් සභාවල වියදමින් සියයට 72.5 ක් මධ්‍යම රජයේ පැවරුම්වලින් මූල්‍යනය කළ අතර, එය පෙර වසරේ දී සියයට 73.2 ක් විය. එමනිසා, පළාත් සභා මධ්‍යම රජයේ අයවැය මත දක්වන රැඳියාව අවම කර ගැනීම සඳහා පළාත් සභාවල ආදායම ඉහළ නංවා ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග අවශ්‍ය වේ.